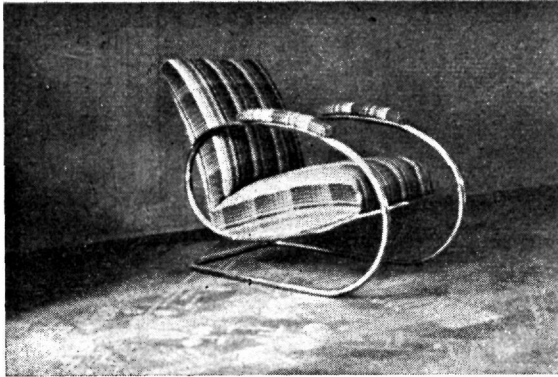

Nr. 13 • 1938

OLITSEILEHT

Terastoru-mööblid

Riidevarnad. Akna dekoratsiooni
alused. Oma nikeldamistöökoda

H. BOSSHARDT

Terastoru-mööbli tööstus

Tallinn, Harju 24. Telef. 467-89

Lugege

Revalische Zeitung'i!

Asut. 1860. a.

Iga asjatundja
amatöör tarvitab

fototarbeid

Saadaval igas
parimas fotoäris

TRANSPORTKONTOR
V. S. LEVINOVITSCH

ASUT. 1875. a.

Tallinn, U. Hollandi tän. 5

Telefonid: 308-19, 306-91

Telegrammid: LEVINOVITSCH-TALLINN

VEGA TEHAS

EHITAB

iga seltsi kaalusid
õhupuhastusseadeid
raudkonstruktsioone,
gaasiseadeldisi.

TALLINNAS, LAADAPLATS

TELEF. 309-15, 315-93

Politseileht

ILMUB 2 KORDA KUUS

Nr. 13 (516)

TALLINNAS, 21. JUULIL 1938

XVII aastakäik

KÄESOLEVAS NUMBRIS LEIATE: Postmarkide võltsimine — F. Vittlich. — Kriminaalbio-
loogia rakendamine kriminaalpraktikasse. — Tähelepanekuid Soome politseist. — Ülevaade
Eesti riigivõimude võitlusest riigivastaste elementidega. — Kui asjaolud kuhjuvad kellegi vastu jm.

KAANEPIILDIL: Sadama rajooni konstaablid palava päikese all, pärast töö lõppu.

Postmarkide võltsimine

F. Vittlich

Kui vene kriminaalseadus ei sisaldanud ühtki paragrahvi ega karistumäära postmarkide järeletegemise või nende võltsimise kohta, siis oli see kahtlemata osaliselt tingitud sellest, et tol ajal postmarkide kogumine ei olnud üldse veel levinud suuremas ulatuses. Markide järeletegemine ei oleks võinud tuua suuremat materiaalset kasu.

Aastakümnete möödumisel on siin tunduvalt muutunud olukord. Meie leiame tänapäeval igas riigis rohkearvuliselt margikogujaid. Sõltuvalt sellest on nõudmine postmarkide järele järjest kasvamas ja eriti tõuseb muidugi nende markide hind ja väärtus, mis on trükitud võrdlemisi piiratud arvul.

Sääraste markide hulka kuuluvad enamalt jaolt kõik pealtrükkidega varustatud margid. Need võivad välja lastud olla kas heategevaks otstarbeks või mõne erakordse riikliku sündmuse tähistamiseks, või on nende käibele laskmine tingitud revolutsiooni- või inflatsiooniaegseist äkilisist muutustest riigi sisemises struktuuris.

Selleaoliste markide hulka kuuluvad näiteks ka need eesti postmargid, mis on Eesti Punase Risti kasuks välja antud ja mille hinnaks oli 3½ ja 7 marka. (1921. a. väljaanne) (Vt. foto I!) Neid marke varustati 1923. aastal pealtrükkidega: „Aita hädalist“ ja need margid osutuvadki kallimaiks eesti markideks. 10 aastat hiljem, 1932. a. markide kataloogis „Yvert et Tellier“ olid nende markide hinnad märgitud järgmisina:

3½ marka — 50 franki (8.— krooni)

7 marka — 75 franki (12.— krooni)

Käesoleval aastal aga nõutakse kuuldavasti nende markide eest vastavalt juba ca 20—30

Foto 1

krooni. On enesestmõistetavalt selge, et niisuguste kallihinnaliste markide järeletegemine osutub õnnestumise puhul tulutoovaks äriks ja et

nende valmistamise alal töötatakse nii kodu- kui välismaal.

Valemargi ostmine toob aga ostjale suure kahju ja seetõttu on täie õigusega uues seadustikus ette nähtud karistus selle kuriteo eest.

Kuid selle kõrval omab valemargide eraldamine ehtseist ka suure tähtsuse margikogude enda seisukohalt vaadatuna.

On ju vaid loomulik, et margikogujad tahavad markide ostmisel ise jõuda veendumusele, et mark tõepoolest on ehtne. Seda arvestades peaks käesolev artikkel äratama huvi laiemais ringkonnas.

Viimase aasta kestel on paaril korral ka välismaalt saadetud meie politseile tagasi Punase Risti marke seetõttu, et välismaa margikogujate ringes kaheldakse markidel leiduva peal kirja algupäras.

Võltsimist toimitakse nimelt sel teel, et ehtsele markidele trükitakse peale valepealtrükk: „Aita hädalist“.

Osa neist markidest on ilmselt valed, sest et pealtrükk erineb tähtede omavaheliste kauguste poolest ehtseist pealtrükkidest.

Kuna säärase pealtrükkide järeletegemine pole kuigi raske, siis leidub kindlasti rohkearvuliselt seesuguseid marke, kus ehtsuse või ebaehtsuse kindlakstegemine on seotud suurte raskustega.

Kas on meil olemas täiesti objektiivseid ehtsuse tunnuseid ja missugused need on?

Analuüsimise järjekorras kõik sellekohased iseärasused ning spetsiifilised tunnused:

1. Esiti võiks muidugi arvata, et ehtsuse tunnuseid on leida tähevormides, analoogiliselt neile iseärasustele, mida meie uurime masinkirja tekstide identifitseerimisel (vt. „Politseileht“ 1937 — nr. 19).

Samasugusele arvamusel kaldub ka üks kohalik margiäri tema poolt väljaantud eesti postmarkide kataloogis, milles väidetakse näiteks, et tähe „A“ tippelment on tõppliku otsaga.

Seoses ühe pikema uurimistöoga postmarkide ehtsuse kindlakstegemise alal võeti Ekspertiisi Instituudis eeskätt tähendatud küsimus lähemale analüüsimisele. Selle tulemusena selgus, et tähevormide iseärasusi ehtsuse kindlaksmääramisel ei saa tarvitada, sest et need ei suuda pakkuda vähimaidki objektiivseid tunnuseid ehtsuse kohta. Alljärgnevalt näeme meie 2 ilmkatlemata ehtse pealtrüki mikrofotogramme ja nimelt sõna „Aita“ ülesvõtted. Üksi juba tähe „A“ vaatlemine toob selgesti esile, et iga mark on omaette isesugune, näiteks tähe „A“ ülemise osa kujult. Meie näeme, et „A“-täht omab fotol II nurkliku ülemise elemendi, kuna sama tähe osa moodustab fotol III vähese kõverdusega sirgjoone. Mida näeme „i“-tähe uurimisel? Üks pilk

fotodele II ja III näitab meile seda, et „i“-tähe kuju on ehtsete markide juures suuresti varieeruv: fotol III puudub nimelt selle tähe vasakpoolne alumine tipp.

Millega võib siis nüüd teoreetiliselt põhistada neid erinevusi tähevormides? Põhjus selleks on lihtne: pealtrükkid markidele pole tehtud graveeritud kliše abil, vaid need pealtrükkid on saa-

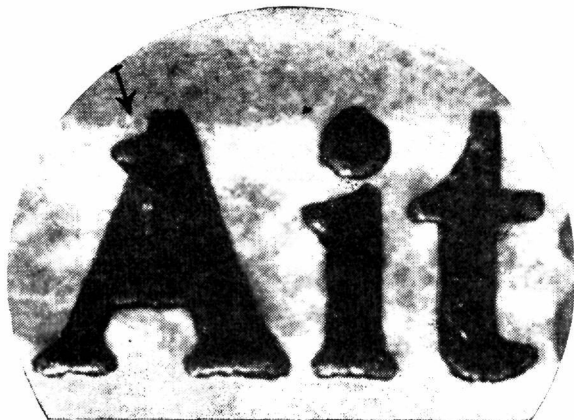

Foto 2

vutatud trükitähtedest ladumise teel. Silmas pidades, et ühekorraga trükitakse pealtrükke tervele margipoognale (missugune kahekordne poogen koosneb harilikult 240 margist), on neil trükitehnilisel põhjusil olemas 240 tähevormide poolest isesugust pealtrükki.

Foto 3

Et see tegelikult nii on, selles võib veenduda igauks, kellel on olemas suurem arv ehtseid marke ja nende uurimiseks küllaldase suurendusvõimega mikroskoop.

2. Iseenesest on nüüd selge, et pealtrüki asend margi keskkuju suhtes ei oma samuti mingit tähtsust ehtsuse tunnusemärgina, sest et seegi on täiesti kõikov.

3. Mõnede, vähe puudutatud ehtsete markide juures omab must pealtrükk küljelt vaadatuna teatava läike. Kas see võiks olla eraldamistunnusmärgiks? Ei, kindlasti mitte. Siin võib soovitada alljärgneva katse läbiviimist: puudutage säärast ehtset marki 4—5 korda sõrmedega ja läige kaob, pealtrükk tõmbub matiks.

Meie oleme seega leidnud, et pealtrüki asendil, tähevormidel ega muudelgi margi esiküljel leiduvail tunnuseil pole otsustavat tähtsust pealtrüki ehtsuse kindlakstegemisel. Loogiliselt peab siis nüüd küsima, kas läbipressimistugevus sõnade „Aita hädalist“ pealtrükkimisel võib osutada kindlaks eraldamistunnusmärgiks?

Paljud margikogujad on kindlasti tähele pannud oma markide lähemal silmitsemisel, et pealtrükk on margi pöördküljel näha reljeefkirjana, on loetav paberist läbirõhutud kirjanna. Foto IV on tehtud ühe ehtse margi pöörd-

Foto 4

küljest, valgustades mark küljelt. Pealtrükk „Aita hädalist“ on niivõrd tugevasti läbi pressitud, et see on loetav külgvalguses nähtavale tulevate varjude tõttu.

Esiailgu tundub, nagu võiks see tunnusmärk olla õigete pealtrükkide spetsiifiliseks tunnuseks, sest et käsitsi toimitud pealtrükkide pealeloomisel vaevalt võib oodata niivõrd tugevat läbipressimist.

Tutvudes jällegi trükitehnikaga ja uurides suuremal arvul vastuvaidlematult ehtseid marke, peab kahjuks siingi vastus olema vastupidine, s. o. eitav.

Ja seda järgmisil põhjusil:

Esiteks, ma leidsin kahtlemata ehtseid marke, millede pöördküljel läbipressimisjäljed olid ainult vähe märgatavad. Teiseks, loogilised kaalutlused ütlevadki meile, et läbipressimise tugevus peab varieeruma: pealtrüki läbilöögijõud on tehniliselt reguleeritav. Ei võigi oodata, et see oleks täpselt ühesugune kõigi rohkearvuliselt trükitud margipoognate suhtes.

Isiklike kogemuste põhjal näib olevat küll nõnda, et suurema osa ehtsete markide juures need reljeefjäljed on tugevasti läbi pressitud. Kuna ometi on olemas marke nõrkade jälgedega, siis meie ei saa seda iseärasust võtta objektiivse tunnusmärgina ja peame sellesse suhtuma ehtsuse küsimuse suhtes suure ettevaatuse ja reservatsiooniga.

Sellega võime tunnustada uurimise lõpetatuks, sest et pole olemas muid peensusi, milledest võiksime kinni haarata võrdluse läbiviimisel.

Selle tulemus on siis nüüd järgmine: pealtrüki „Aita hädalist“ trükitehniline külg laseb tõendada margi ebaehtsust kindlal kujul vaid niisugusel juhtumil, kui kahtlane pealtrükk erineb ehtseist tähendatud kahe sõna ehk ka üksikute tähtede omavahelisilt kaugusilt, s. t. kui pealtrükkides ilmnevad erinevused on selgesti mõõdetavad tingitud joonte laiusest (= trüki-musta rohkusest). Väidetakse mõnikord, et küsimusest eriti huvitatud margikogujad võivad ilma suurema vaevata ära tunda, kas on tegu ehtse või ebaehtse pealtrükiga. Kuid objektiivne ja igakülgne mikroskoobiline ning stereomikroskoobiline markide uurimine, mille tulemused osaliselt on toodud siin avaldatud mikrofotogrammides, laseb siiski tõsiselt kahelda selle juures, et säärase intuiitiivne otsustamine, s. t. õigete markide eraldamine ebaõigeist, on igakord kooskõlas tõsiasjadega.

Tänapäeva eksaktsed teaduslikud uurimismeetodid peavad võimalust mööda lülitama välja kõik ebakindlad ning subjektiivsed elemendid.

Kindel on, et tähendatud pealtrükkide ehtsuse kindlakstegemine pole kaugeltki lihtne ülesanne. Käesolev artikkelgi ei käsitle seda probleemi kõigi uurimuspensusute suhtes. Selle ülesandeks oli näidata, et otsuse tegemisel säärase küsimuste puhul peab talitama äärmise ettevaatusega.

Kriminaalbioloogia rakendamine kriminaalpraktikasse

Sõnal kriminaalantropoloogia on avar raam. Seda tarvitati peamiselt ühenduses Lombroso õpetusega ja mõeldi selle all kurjategija kehaliste ja hingeliste tunnuste tundmist. Kui siis esialgne vaimustatud poolehoid, mis sai üldiselt osaks Lombroso õpetusele — kurjategija omavat kergesti märgatavaid kehalisi tunnuseid — vaibus ja aset andis kainele kriitikale, siis ühes Lombroso vaadete moest kadumisega taandus kord-korralt tagaplaanile ka sõna kriminaalantropoloogia. Sellevastu tõusis esiplaanile kriminaalpsühholoogia, s. o. õpetus kurjategija hingelisist omadusist. See teaduseharu on saavutanud palju väärtuslikku ja kriminaalpraktikas leidnud kasutamist heade tagajärgedega. Viimasel ajal hakati taas uuesti pöörama tähelepanu ka inimese kehaehitusele ja selle suhteile iseloomuga ning püüti leida mõlema pärivusreeglid. Sellest kasvas välja uus väljend kriminaalbioloogia. Kriminaalbioloogia tegeleb seega kurjategijate hingelise struktuuri, kehaehituse ja nende pärivuse uurimisega.

Kui kriminaalpsühholoogia võib juba vaadata tagasi enam kui poolesaja-aastasele elueale, siis kriminaalbioloogiaga nooremad teadusemehed on intensiivsemalt tegelnud kõigest viimaste 10 kuni 15 aasta sees. Ent vaatamata sellele on kriminaalpraktika hakanud ilmutama elavat huvi kriminaalbioloogia saavutuste vastu, igatahes suuremat huvi kui omal ajal Lombroso õpetuste vastu ja mitte vähem kui mõned aastakümned tagasi kriminaalpsühholoogia vastu selle nooruspäevil. Nii arutas Rahvusvaheline Kriminaalpolitsei Komisjon kriminaalbioloogia rakendamise küsimust kriminaalpraktikasse juba oma koosolekuil 1926. ja 1928. aastal, andes seega tõuke asja lähemale vaatlusele võtmiseks eri maades, mõnel pool on asutatud kriminaalbioloogilisi seltse, viimaseid isegi rahvusvahelises ulatuses, jne.

See suur huvi asja vastu on arusaadav, kui meenutada, et moodsed kriminaalseadustikud, nende hulgas ka meie oma, kasutavad peamiselt relatiivselt määratavaid sanktsioone, mis jätavad kohtunikule konkreetjuhtumil avara amplituudi karistuse valikuks sõltuvalt süütegija isikust. Loomulik, et kohtunik seetõttu vajab võimalikult mitmekülgseid andmeid kohtualuse isiku kohta, ja kriminaalbioloogiale pannakse ses mõttes praegu suuri lootusi. Kuivõrd need lootused teostuvad, seda näitab muidugi tulevik.

Mida kriminaalbioloogia praktikasse rakendamise alal mõnel pool on juba tehtud ja mida sellest loodetakse, seda kujutab muuseas möödunud aastal 5—7. oktoobrini Münchenis peetud kriminaalbioloogilise seltsi koosolek, millest võtsid osa ka Itaalia, Austria, Poola ja Tšehhoslovakkia esindajad.

Koosoleku juhataja prof. A. Lenz Grazist tähendas oma avakõnes, et kriminaalbioloogia on esimene teaduslik distsipliin, mis süüteo kordasaatja isiksuse seab esikohale, tõmmates ühtlasi arste, juriste ja psühholooge koostööle kuritegevuse vastu võitlemise otstarbekohastamiseks. Teo kordasaatja süü tuleb määrata tema isiku bioloogilise uurimuse alusel. Mitte üksnes tegu kui niisugune ei iseloomusta harjumuslikku kurjategijat, vaid teo kordasaatja eluviisid, elukäik ning tema pikaldane alaline langemine asotsiaalsele tasemele. Ühtlasi peab kriminaalbioloogia püüdma selgusele jõuda, kuivõrd teo kordasaatja on pärivuslikult koormatud pahedega.

Prof. F. Neureiter Saksa riigi tervishoiuameti juures Berliinis moodustamisel oleva kriminaalbioloogilise uurimiskeskuse juhatajana kõneles kriminaalbioloogiajaamade organisatsioonist Saksamaal. Sel alal olevat Baieri teistest saksa provintsidest kaugele ette jõudnud. 1924. aastast alates kogutavat kõigis Baieri vanglates kriminaalbioloogilisi andmeid kinni-peatavate kohta. Alates 1930. aastast teotseb Preisimaal 10 krim.-bioloogiajaama. 1935. aastast alates on asutatud igas Preisi vanglas krim.-bioloogiajaam, mida juhib vangla arst. Lähemal ajal kavatakse krim.-bioloogiajaamade võrk laiendada üle kogu riigi.

Jaamade tegevuskavast olgu tähendatud, et krim.-bioloogilise uurimise alla võetakse iga alaealine kurjategija. Mis puutub täiskasvanuisse, siis kuuluvad uurimise alla:

- 1) isikud, kes pole veel 21-aastased, kui nad on mõistetud vanglasse vähemalt 6 kuuks;
- 2) üle 21-aataseist kõik need, kes üle 2 aasta vanglasse mõistetud;
- 3) kõik need, kelle suhtes on üles kerkinud kaitse-, parandus- või steriliseerimisvahendite tarvitusele võtmise küsimus;
- 4) kõik need, kelle suhtes krim.-bioloogiline uurimine on vajalik muil põhjusil.

Krim.-bioloogiliste uurimiste teostamine pannakse arstidele, preestritele, kooliõpetajatele ja vastavaile vanglaametnikele. Uurimuste tulemused lisatakse uurimisaluse isiku akti juurde

Vaade võidupühal Tallinnas Vabadusväljakul peetud paraadile

ning seda kasutatakse edaspidi temasse puutuvate asjade otsustamisel. Kavatsusel on ka mitme krim.-bioloogilise õppetooli asutamine saksa ülikooli juurde. Koosoleku ajal eksisteeris ainsana seesugune Münchenis.

Kohtunik dr. G. Slivovski Varssavist teatas, et juba 1933. a. on Poola kohtuministeeriumis moodustatud osakond, mis tegeleb kriminaalbioloogiliste uurimuste praktilise kasutamise küsimusega. Osakonna töö seniste tulemuste järgi peetavat krim.-bioloogilisi uurimusi hädavajaliksiks. Juba praegu teostatakse vanglais osalisi uurimusi, kuid mõnel juhul tehakse seda ka kaebealuste suhtes enne kohtuotsuse tegemist.

Müncheni professor. Fr. Exner, käsitles retsidiivi langevate kurjategijate prognoosimise küsimust, mida kuulati suure huviga. Lugupeetud professori arvates peab õigusemõistja igakord selgusele jõudma, kas kohtualune ka edaspidi andub kuritegevusele või end parandab. Selle küsimuse tabav prognoosimine on aga vastutusrikkaim ja raskeim ülesanne. Mõõduandvaiks vaatepunktideks olevat siin kuulumine perekonda, milles tuli ette alkoholikuid või psühhopaatide, ebasoodsad kasvatusolud, kuritegevuse kuhjumine, asotsiaalne käitumine üldse, käitumine vanas ja elumiljöö pärast vanglast vabanemist. Halb olevat ka retsidivistide pärvusprognoos. Töölaagris viibivate retsidivistide laste uurimine olevat näidanud, et need koolis tunduvalt hal-

vemini edasi jõuavad ja neist tunduvalt suurem osa kuritegevusele kaldub kui korralike vanemate lapsed.

Dr. Fr. Stumpfl käsitles tulemusi, milliseid seni on annud kriminaalbioloogiline pärvuse uurimine. Kõneleja tähendas, et küsimuses, kas kalduvus kuritegevusele kandub pärvuse teel järeltulevale soole, ei valitse veel kaugeltki üksmeelt. Vanem kool pooldab vaadet, et kehalised tunnused on päritavad, moodne vool aga väidab, et pärvus avaldub inimese sisesekretsioonide kaudu. Stumpfl ise kaldub seisukohale, et kalduvus kuritegevusele ei ole päritav.

Nagu eeltoodust nähtub, ei ole kriminaalbioloogias oma tähtsõna veel võlunud, teema praktiliseks rakendamiseks laiemas ulatuses tehakse alles eeltöid. Kui suurel määral ta suudab meid aidata, seda näitab tulevik. Prof. H. V. Gruhle Heidelbergist kahtleb, kas krim.-bioloogia kunagi suudab koostada kehaliste ja hingeliste tunnuste nimistu, mille järgi eksimatult võiks liigitada inimesi kuritegevusele kalduvaiks ja korralikeks. Ent kahtlemata annab ta meile rea põhjendatud vaatlusviise ja vaatenurki, mida kasutades võime paremini tundma õppida isikuid, kes juba sattunud vastollu seadustega. Kahtlemata oleks sellest otstarbekohase karistuse valikul ning eriti enne tähtaega tingimisi vabastamise küsimuste otsustamisel mõnevõrra kasu.

— t.

TÄHELEPANEKUID *Soome politseist*

Soome kogu pindala on 383.000 km². Elanikke on Soomes umbes 3.800.000, neist elab umbes 700.000 linnades ja ülejäänud maal. Kogu politsei koosneb 4239 ametnikust, neist linnades 2446. Linnades tuleb keskmiselt 272 elanikku ühe politseiniku kohta ja maal ühe politseiniku kohta 1563 elanikku.

Soome politsei ülesandeks on alal hoida maksvat korda ja julgeolekut, võidelda kuritegevuse vastu ja võtta süüdlasi seaduslikule vastutusele. Politsei teotsemise õigused ja kohustused püüavad vastava maa-alaga — politseirajooniga. Üksikul juhtumel, nagu kurjategija pidev jälitamine ja üldise korra rikkumiste puhul suuremas ulatuses, peab politseinik teotsema ka väljaspool oma tööpiirkonda. Soomes on riiklik politsei. Politsei tegevuse kõrgem juhtimine ja järelevalve kuulub siseministeeriumile. Üldise kohaliku administratsiooni jaoks on maa jaotatud 9 lääniks, läänid kihelkondadeks ja kihelkonnad rajooniülema ringkondadeks. Soomes on 38 linna ja 299 rajooniülema ringkonda. Siseministeeriumile alluvad maahärrad (kubernerid) valvavad ja juhivad politseitegevust ~~soos~~ läänides (kubermangudes). Maahärrale alluvad linnapolitsei ülemad ühes oma politseiasutustega ja maal ringkonnaülemad oma kihelkondadega ja rajooniülemad oma rajoonidega. Iga linna- ja rajooniülema ringkond on politseiliselt eri haldusringkond ehk politseirajoon. Linnades on kurjategijate vastu võitlemiseks ametialaselt ette valmistatud kriminaalpolitseinikke, suuremates linnades on selleks kriminaalpolitsei osakonnad. Läänides on ülemääralsi (erakorralisi) läänikriminaalpolitseinikke, kellede ülesandeks on abistada maal kohalikku politseid raskemate kuritegude jälitamisel.

Helsingis on politsei omaette korraldatud. Linna pindala on 2564 ha, kus elab umbes 290.000 elanikku. Helsingi politseiasutustis teenib üle 900 politseiametniku järgmises teenistusastme järjekorras:

1. politseimeister (politseiülem),
2. politseiülema abi,
3. politseiülema juriidiline abi,
4. kriminaalpolitsei osakonna ülem,
5. kriminaalpolitsei osakonna ülema abi,
6. käskudetäitja ohvitser (politseiülema noorem abi),
7. vanemad komissarid,

8. 6 osakonnajuhatajat (arvesse võtmata kriminaalpolitsei osakonda, vastavad meie politseikomissaridele),
9. vanemad kantseleiametnikud,
10. nooremad kantseleiametnikud,
11. vanemad kirjutajad,
12. nooremad kirjutajad,
13. ülemkonstaablid,
14. revidentkonstaablid,
15. vanemad konstaablid,
16. nooremad konstaablid,
17. ülemääralsed (erakorr.) konstaablid.

Neile lisaks on veel majandusülem, trükikoja juhataja, kassahoidja, 2 vanemat ja 3 nooremat naisvalvurit (viimased teotsevad naissoost vahistatute valvajaina) ja üks naiskriminalist.

Vanemad ja nooremad komissarid teotsevad politseivalve rajoonide ülematena (meie politseikomissarid), nad juhivad ning valvavad neile alluvate politseiametnike tegevuse järele, toimetavad ülekuulamisi ja revideerivad restorane, teatreid ja muid lõbustuskohti. Kriminaalpolitsei osakonnas teotsevad komissarid rühma juhtidena, nende ülesannete hulka kuulub peate ülekuulamiste toimetamise kuritegude jälitamine, ülevaatuste tegemine kuriteokohal, vahistamise käskude väljaandmine ja kurjategijate vangistamine. Teised komissarid ja abikomissarid toimetavad eelmisile alluvaina ülekuulamisi ja käivad kuriteokohtadel.

Ülemkonstaablid politseivalve-rajoonis võtavad vastu valverajooni vahitubades teadaandeid ja käsutavad konstaablid oma valvekohtadele. Nad revideerivad valveposte, lõbustuskohti, söögimaju, valvavad tänavate ja toiduainete kaupluste puhtuse järele. Ülemkonstaablid kriminaalpolitsei osakonnas (ylietsivät) valvavad kriminaalpolitseinike (etsiväti) tegevuse ja tööintensiivsuse järele ning võtavad osa nende jälitamisest.

Revidentkonstaablid teenivad vaid keskpolitseiosakonnas, nad revideerivad kogu linnas valvepostide ja valvavad pidudel ja rahvakogunemisel korra järele.

Vanemad, nooremad ja erakorralised konstaablid korraldavad alal kannavad valveteenistust. Kriminaalpolitseis samal ametiastmel ametnikke nimetatakse etsiväteks — kriminalistideks, kes uurivad kuritegusid ja jälitavad kurjategijaid ning teotsevad meesvahialuste valvureina.

Ülevaade peetud laulupeole

Polütiline politsei on otseselt juhitud sisemisteeriumi poolt.

Helsingi politseiasutused, alludes politseimeistrile, jagunevad:

1. politsei kantselei, juhatab sekretär;
2. korrapolitsei (meie välispolitsei), juhatab politseimeistri abi. Korrapolitsei omakorda jaguneb keskpolitseiosakonda, 6 politseivalverajooni (meie välispol. jaoskonnad), ratsa- ja autoosakonda;
3. kriminaalpolitsei osakond, juhatab kriminaalpolitsei osakonna ülem — päülikö. Selle osakonnaga vahetult töötab tundemärkide büroo;

Politseimeistri juriidilisele abile alluvad:

4. hoolekande osakond;
5. passibüroo;
6. liiklemisbüroo;
7. aadressbüroo;
8. alkoholiseaduse osakond.

Keskpolitseiosakonna (keskuspoliisiosaston) ülesandeks on esialgse õpetuse andmine keskpolitseiosakonna teenistusse astujaile, liiklemise järelevalve ja korra järelevalve pidudel, rahva-koosolekuil ja sadamais. Selles osakonnas on

politseireserv, keda saadetakse juhuslikesse kohtadesse, kus vaja kiirelt suuremat politseilist abi, näit. rahutuste kohtadele, tulikahjude juurde jne. Keskpolitsei tegevusalaks on kogu linna maa-ala.

Ratsaosakonna konstaablid, keda on arvult 20, teostavad valveteenistust linnaservades ning ümbruses.

Autoosakonna konstaablid on autojuhid. Osakonnal on 10 sõiduauto, 2 küljkorviga mootor-ratast ja 2 mootorpaati. Üksikuil politseiosakonnil ei ole autosid, vaid nende ametnikud kasutavad autosid autoosakonna pargist oma ülemuse loal.

Korra järele valvamiseks on Helsingi jagatud 6 politsei valverajooni (meie välispol. jaoskonnad). Iga valverajooni ülem on politseiko-missar ja nende tegevus piirdub igale määratud maa-alaga. Iga politsei valverajoon toimetab ülekuulamisi ja võtab süüdlasi vastutusele vähemtähtsais süütegudes, nagu joobnud olekus avalikkku kohta ilmumise eest, kergete ja selgete löömingute, ulakuste ja kergete kuritarvituste eest alkoholiseaduse vastu. Pealeselle eelnimetatud valverajoonide ametnike töö hulka kuulub uurimine: liiklemisõnnetuste ja töökohtadel et-tetulnud õnnetuste kohta, mootorsõidukite seadu-

se ja liiklemiskorralduste rikkumise kohta, tänavate korrashoiu, laskeriistade loata pidamise kohta, tembeldamise ja tempelmaksu seaduse rikkumise kohta, ebaausa võistluse kohta antud seaduste rikkumise kohta ja lõhkeainetega, tuleohtlike ning mürgiste ainetega kauplemise kohta käivate seaduste rikkumises.

Korrapolitsei valverajooni konstaablid on kohustatud abistama kriminaal- ja hoolekande osakonna konstaableid nende tegevuses sadama ja linnaäärseis piirkonnis. Tööta liikuvad ja kahtlased isikud tuakse valverajooni vahituppa ülekuulamiseks ja isiku kindlakstegemiseks. Keskpolitsei osakonna ja korrapolitsei konstaablite poolt vahistatuist jäävad valverajooni vahituppa vaid jooanud oleku pärast vahistatud isikud, kuna hulkurid viiakse hoolekande osakonda ja kuritegudes kahtlustatud — kriminaalpolitsei osakonda.

Kriminaalpolitsei personaali koosseis:

- 1) 1 kriminaalpolitsei osakonna ülem (päalikö),
- 2) 1 kriminaalpolitsei osakonna ülema abi,
- 3) 1 vanem komissar,
- 4) 5 nooremat komissari,
- 5) 11 abikomissari,
- 6) 5 vanemat kantseleiametnikku,

- 7) 4 nooremat kantseleiametnikku,
- 8) 5 vanemat kirjutajat,
- 9) 6 nooremat kirjutajat,
- 10) 1 tundemärkide büroo juhataja,
- 11) 1 krim.-pildistaja,
- 12) 1 leiubüroo juhataja,
- 13) 55 van. konstaablit,
- 14) 32 noor. konstaablit,
- 15) 5 ülemäärast konstaablit — etsivät,
- 16) 1 naiskriminalist.

Kokku 135 ametnikku, neist 90 aktiivametnikku.

Kriminaalpolitsei osakonna ülesanne on selgitada kuritegusid ja süüdlasi võtta vastutusele. Tegevuspiirkonnaks on kogu Helsingi linn.

Kriminaalpolitsei osakond jaguneb 4 rühma, kelle eesotsas on komissarid (meie van.-assistendid).

1. rühm uurib hinge ja kehalisse puutumasid puutuvaid süütegusid, nagu mõrvad, surmamised, abordid, kakluskuriteod, kõlblusvastased kuriteod, mürgitused, vägistamised, süütamised ja ametivõimudele vastuhakkamised.
2. rühm uurib murdvargusi, 3. rühm — vargusi, varastatud asjade varjamisi, 4. rühm — röövimisi, väljapressimisi, petmisi, võltsimisi, raha- ja pankrotikuritegusid ning valevande asju.

(Jürgneb.)

ÜLEVAADE

Eesti riigivõimude võitlusest

riigivastaste elementidega Vabariigi iseseisvuse kestel

1928. a. oli EKP tegevus Eestis võrdlemisi inertne, kuna suurelatuslikuks teotsemiseks ta ei saanud Kominterni Täidesaatvalt Komiteelt enam nii ohtralt rahasummasid, nagu neid oli

P. R. Baumann

saadud seni. Siiski teotsemises pöranda all kommunistlik salaorganisatsioon, kes arendas töölisorganisatsioonides ja eriti töölisnoorsoo ühingu kommunistlikku kihutustööd ja levitas riigivastase sisuga kirjandust. Pörandaajuse organisatsiooni tegevust arendas Tallinna Ametiühisuste Kesknõukogu

legaalse organisatsioonina, propageerides innukalt töölisnoorte organiseerimist kommunistlikus vaimus. Töölisnoorsoo ühingu Tartu osakonna juhatuse liikmed hakkasid organiseerima oma liikmete keskel löögirühma ehk nn. „aktivistide gruppi“, eesmärgiga kukutada vägivaldselt Eestis kehtiv põhiseaduslik riigikord, et asendada see kommunistliku diktatuuriga. Poliitil. politsei vahistas mitu säärast tegelast, selgitas nende süüteod ja võttis nad kohtulikule vastutusele.

Komintern arvas 1928. a. sügisel võivat konstateerida uut revolutsioonilist tõusu kõigis kodanlikes riigis ja koostas sellele vastavalt oma juhtnöörid, käsud ja korraldused kõigi maade komparteidele. Selle seisukoha järgi pidi ka EKP Keskkomitee leidma samasuguse revolutsioonilise tõusu ka Eesti riigis. — Ja leidiski, kuigi „reamehed“ Eestis olid teisel arvamusel ja eitasid tolle tõusu olemasolu. Eesti kommunistide juht Jaan Anvelt seletas avalikult, et Eestis

Partei politsoinikiko Jaalumaostona

olevat tekkinud samasugune olukord, nagu see olevat olnud 1924. aastal. Eesti majandus olevat pankroti äärel, tööstus hinge heitmas, töötute arv kasvamas ja kõige selle tõttu laiade tööliskade meeleolu väga revolutsiooniline. Olevat vaja ainult sädet, mis paneks püssirohu plahvatama ja viiks rahvamassi tänavale.

1928. a. lõpul peeti N. Venes EKP konverents, kes, võttes aluseks Kominterni VI kongressil 1. sept. 1928. a. vastuvõetud tegevuskava, otsustas muuseas suunata oma edaspidises tegevuses Eestis erilist tähelepanu: 1) tööliste ja kehvema talurahva vabastamisele sotside mõju alt ning nende koondamisele revolutsioonilise võitluse lipu ümber, kasutades selleks kõiki organisatsioone, kelle kaudu oleks võimalik läheneda töörahvale, nagu ametiühinguid, ühistegelisi asutusi, haigekassasid, noorsooühinguid ja Riigikogu tööliste fraktsiooni; 2) juhtida tööliskade tähelepanu kohutavale ohule, mis ähvardavat maailma ja eriti N. Liitu uute imperialistlike sõdade näol, milleks ka Eesti kodanlus valmistuvat ette nii enda kui ülemaailmse imperialismi huvides; 3) tõsta EKP liikmete klassiteadvust Eestis ja likvideerida nende hulgas igasugused „kallakud”, ja 4) organiseerida

Eestis suurearvuline, teovõimas kommunistlik noorsooühing.

Nende otsuste elluviimiseks saadeti Eestisse 1929. a. algul vastava ettevalmistusega põrandaalune organisator, kes osutus kaunis saamatuks ja ei tulnud tööga hästi toime. Ta asus küll kohe legaalselt teotsenud Eesti Tööliste Partei ja väikese arvu kommunistlikult häälestatud ametiühingute juhtimisele, kuid see sai talle hiljem komistuskiviks. Ta ei suutnud pidada õiget liini tähendatud organisatsioonides, laskis tekkida neis lahkelsid ja ei takistanud Eesti Tööliste Partei maikuu 1929. a. peetud IV Riigikogu valimisel esitamast säärast platvormi, mis EKP Keskkomitee poolt tunnustati paindlikuks. IV Riigikogusse viisid kommunistid Eesti Tööliste Partei valimisnimekirjade järgi 6 saadikut.

Üheks selle organisatori suurimaks ürituseks oli Kominterni poolt plaanitud „ülemaailse sõjavastase päeva” organiseerimine Eestis 1. augustil 1929. a. Selleks ta koostas ja andis välja üksikasjalised juhtnöörid, milledes päeva eesmärgina oli tähendatud „Võitlus imperialistliku sõja vastu kõigi abinõudega”. Neis kutsuti töörahvast üles, et muuta imperialistlik sõda

T. Võhma

politseiinspektoriks

Tanel Võhma sündis 2. veebr. 1898. a. Virumaal Voka vallas. Alghariduse sai Jõhvi ministeeriumikoolis ja Marinsky gümnaasiumi juures Helsingis peetud kursusel 1917. a. Lõpetas keskkooli eksternina 1928. a., seejärel astus Tartu Ülikooli õigusteaduskonda, mille lõpetas 1933. a. Ta võttis osa vabatahtlikuna vabandussõjast, teenides 5. Rakvere jalgväerügemendis ja kindluse raskesuurtükiväe divisjonis. Politseiteenistusse astus ta 1. märtsil 1922. a. Kaitsepolitsei Narva jsk. vanema kantseleiametnikuna, kust koosseisude vähendamise tõttu vabanes 31. dets. samal aastal. 1923. a. määrati ta Narva linna politseisse rajooniülemaks, kust 1924. a. viidi üle Narva Politseivalitsuse vanemaks arveametnikuks. Sellelt kohalt lahkudes astus ta 1925. a. teenistusse Kaitsepolitsei Narva jaoskonda. 1. mail 1934. a. määrati T. Võhma poliitilise politsei vanemaks assistendiks Tapale, 1935. a. poliitilise politsei komissariks Pärnu, sealt sama aasta novembris poliitilise politsei komissariks Tartusse, kust 25. juunil s. a. *Vabariigi Presidendi käskkirjaga nimetati poliitilise politsei inspektoriks. Inspektor Võhma riiklikke teeneid on hinnatud Kotkaristi 4. kl. aumärgi annetamisega.*

kodusõjaks ja asuda „ainukese revolutsiooni hälli kaitsva riigi” lipu alla. Edasi anti lähemaid juhtnööre: sõja vastu võitlemise fondi loomiseks, hulkade mobiliseerimiseks töörahva ühise väerinna põhimõtte alusel, ajakirjanduse igakülgseks kasutamiseks imperialistliku sõja vastu võitlemise tarviduse selgitamiseks, koosolekute ja nõupidamiste korraldamiseks vastavasisuliste ettekannetega, 1. augustil sõjavastaste demonstratsioonide korraldamiseks vastavate loosungitega, töökohtades sel päeval streikide korraldamiseks jne. Pärast demonstratsioonide lõppu nõuti kosolekute korraldamist nii linnus kui maal, mille läbiviimiseks kästi mobiliseerida ka töölisnoori.

Võimude poolt vastavate takistusvahendite tarvituselevõtmisega ei tulnud sellest kommunistide üritusest midagi välja. N. Venes eesti kommunistide juhid aga kirjutasid selle nurjumise kohapealse organisaaatori arvele ja kutsusid ta süüdlasena Eestist ära.

Seejärel ilmus Eestisse uus illegaalne EKP esindaja, juba palju energilisem mees. Ta oli lõpetanud Lääne Vähemusrahvuste Kommunistliku Ülikooli Leningradis, olles seega partei taktikas kogunud tegelane. Peale selle oli ta ka hea Eesti olude tundja, kuna oli juba varem teotsenud siin kommunistliku tegelasena.

Ta asus kategooriliste korraldustega juhtima Eesti Tööliste Partei ja selle Riigikogu rühma tegevust, samuti ka kommunismile kaldunud ametiühinguid, lootes seega eelkäija poolt segadusse viidud organisatsioonide rakendada tõsisele revolutsioonilisele tegevusele. Tema tulekuga Eestisse hakkas legaalsele tegelasile sadama rohkel arvul igasuguseid kirjalikke juhtnööre ja käske, milledest politsei sai oma osa, nii et ta oli kursis kõigi kommunistide üritusiga.

Esimeseks suuremaks tuleprooviks uuel organisaaatoril oli oktoobrirevolutsiooni aastapäeva pühitsemise läbiviimine 7. novembril 1929. a. See päev pidi kava kohaselt kujunema nurjunud 1. augusti sõjavastase kihutustöö jätkamise päevaks, mil töölisel pidid tulema tänavale demonstreerima oma poolehoidu ja kaitsevalmisolekut Nõukogude Liidule ning avaldama vaenu kodanlikule riigikorrale. Peanõudeks oli, et see demonstratsioon panna toime ka siis, kui politsei ei peaks andma luba selleks. Nimetatud plaani teostamiseks põrandaalune organisaaator andis oma käsilasile juba varakult üksikasjalisi juhtnööre, kus ja kui palju tuleb luua tegevuskomiteid, mida keegi neist peab teostama ja kuidas töölishulki kaasa tõmmata. Kõige sellega anti kaasa hoiatus, et see päev ei tohi milgi tingimusel kujuneda äpardunud 1. augusti sarnaseks. See kõik ei annud tagajärgi: 7. november oli vaikuse poolest täiesti 1. augusti sarnane, töölisel ei tulnud tänavale, demonstratsioonid jäid pidama ja kaitsetootus Nõukogude Liidule avalikult andmata.

Rohkem edu oli tollel põrandaalusel organisaaatoril Eesti Tööliste Partei Keskkomitee ja Eesti Tööliste Partei Riigikogu rühma juures, keda tal õnnestus kallutada täielikult oma sõiduvette. Tähen datud Keskkomitee hakkas põrandaaluste kommunistlike tegelaste direktiividel ja rahalisel toetusel ja oma esimehe ning Riigikogu rühma liidri Valter Kaaveri innukal kaasabil välja andma ajalehte „Edasi”, mille sisuks olid vaid rahvahulki ülesässitavad ja riigikorda õonestavad kirjutised. Sulgemiste tõttu muudeti selle ajalehe nime alatas mitmesuguste kaasnimetuste lisandamisega, kuid lehe toon jäi endiseks. Nii ilmusid 1929. a. Eesti Tööliste Partei väljaandel: „Uus Edasi”, „Punane Edasi”, „Meie Edasi” ja „Töölisel Edasi”.

(Järgneb.)

Politseikooli kõrgema klassi lend. Keskel — siseminister R. Veermaa, temast paremal — Kohtukoja abiprokurör Vilberg, vasemal — politseidirektor J. Sooman ja teised politsei kõrgemad juhid ja lektorid.

Järjekordne lend Politseikoolist

K. a. juunikuus laskis Politseikool välja järjekordse lennu kõrgemast klassist. Sellekordse lennu politseinikud said oma pikaajalises nii teoreetilises kui praktilises osas tüseda ettevalmistuse ja õppisid nii paljugi uusi oskusi neilt aladelt, mida politseiametnikele paneb käesolev ajastu. Peab ka seda mainima, et lend võttis oma tööd tõsiselt ja üldine oskuste hinnang osutus silmapaistvalt heaks. 21. juunil oli korraldatud koolis aktus ja kasvandike tööde näitus. Näitus pakkus nii mõndagi huvitavat ja oli selgeks tõenduseks meie noorte politseiametnike tööoskusest ja mitmekülgisusest.

Kohal viibisid meie politsei kõrgemad juhid, eesotsas ministrite R. Veermaa ja A. Tuulsegaga ja direktorite J. Soomani ning K. Kirsimäega. Aktusel pöördus minister R. Veermaa lühikese kõnega lõpetajate poole ja märkis lõpuks, et noored politseiametnikud teenistuses asudes võtaksid oma ülesandeid tõsiselt, ajakohaselt ja oleksid eeskujulikud ning head ametnikud. Sama märkis ka oma kõnes politseidirektor J. Sooman. Lõppsõna ütles koolidirek-

tor E. Mets, millele järgnes võimas hümn. Pärast oli omavaheline koosviibimine, millest võtsid osa ministrid ja kutsutud külalised. Lõpetajad esinesid oma laulukooriga ja muude ettekannetega.

Kooli lõpetasid: Roland Haavalaid, Karl Saar, Aksel Luitsalu, Elmar Verrev, Nigol Palmarmar, Heino Kihno, Vello Eelnurme, Vladimir Kirde, Elmar Järv, August Kusma, Armin Ingermaa, Hugo Heinmets, Ants Eenpere, Johannes Anilane, Alfred Uibopuu, Lembit Uibopuu, Ants Tarn, Richard Värav, Harry Aleksandri pg. Haller, Theodor Rass, Hektor Plaado, Edgar Nurmela, Harivald Haljaste, Siegfried Olop, Harry Hindriku pg. Haller, Evald Inno, Valter Parind, Vello Säck, Aleksander Pausk, Aarne Rajulaid, Helmuth Luik, August Viljak, Paul Vilimäe, Hans Kadak, Rein Seppel, Johannes Suik, Hugo Külari, Voldemar Sarv ja Allo Jõgeva.

Eksternina lõpetasid 21. juunil s. a. Politseikooli katsekomisjoni ees: Pärnumaa 1. jsk. pol. kom. asjaajaja Johannes Tarmula, Tartu-Valga pref. kordn.: Ralf Paris, Herbert Kompus, Valdu Tammiste ja Roman Urveraid. Narva pref. konstaabli k. t. August Teki, Tall.-Harju krim.-pol. assist. k. t. Eduard Kääpakaust, Tall.

Kui asjaolud kuhjuvad kellegi vastu...

Kuivõrd raske on mõnikord mõista õiglast kohut, seda näitab kujukalt järgmine lugu.

1878. aastal astus Juliana S. ühes väikeses Austria alevis elutseva nahaparkali Gregor A. juurde majateenijaks. Kuigi parkal Gregor A., tollal 34-aastane, oli alles mõned aastat abielus, millest omas juba kaks last, sõlmis ta 26-aastase Julianaga lühikese ajaga vahekorra, millest järgneva nelja aasta jooksul samapalju lapsi perekonda juurde sigines.

Naise pealekäimisel Gregor A. lõpuks vallandas Juliana S. oma teenistusest, ent sellele vaatamata nähti teda peagu igapäev Gregor A. majas. Mõlemad, niihästi parkal A. kui ka Juliana S., omasid kaaskodanike silmis halva kuulsuse. Kinnitati, et nad olevat sooritanud öösiti rüüsteretki naabrite põldudele, ning et nende vahekord muutunud õieti kindlaks asjaolu tõttu, et Juliana S. abistanud Gregor A-d viimasele kuuluva meierei süütamises, mille kõrge kindlustussumma tõi Gregor A-le sisse ilusa penni.

Juhtus korduvalt, et Gregor A. ja Juliana S. sattusid omavahel tülli, ning sääraseil juhtudel kihutas Gregor A., kes oli loomult hoolimatu ja vägivaldne, oma sõbratari kepihoopide saatel uksest välja.

Kui siis 28. okt. hommikul 1886 alevi lähedal kellegi Andreas U-le kuuluva küüni räästa all leiti Juliana S. tapetuna, siis oli igale alevi elanikule selge, et ainult parkal Gregor A. võib mõrtsukana kõne alla tulla. Gregor A. vahistati seetõttu otsekohe. Juba oma esimesel ülekuulamisel pidi ta õigeks tunnistama, et tapetu oli veetnud oma viimseid tundeid, mil teda veel nähti, Gregor A. korteris. Eriti koormavaks muutus Gr. A. vastu tema ämma tunnistus. Ämm, kes kohal oli väga lugupeetud ja elas Gr. A. naabermajas, seletas: eelmisel õhtul kella 1/26 ja 6 vahel joosnud tema väikesed lapselapsed tema juurde ning seletanud, et ema saatnud neid kodust ära vanaema juurde, kuna kodus isa ja Juliana S. vahel tekkinud äge tüli. Seegärel kuulnud ta väimehe maja poolt valju karjatust, milline häälekõla järgi otsustades võinud tulla Juliana S-lt, ja siis jäänud kõik vaikseks.

Vaatamata eespoolmainitud asjaoludele parkal A. vaidles temale esitatud tapmissüüdistusele kategooriliselt vastu. Ta seletas omalt poolt, et Juliana S. olevat saatuslikul õhtul ainult lü-

---

Harju pref. kordnik Enn Männik, Paul Hindrikson, Osvald Veski, Tall.-Harju pref. 2. jsk. asjaajaja Egon Parbo ja Tall.-Harju pref. kordnik Raivo Kääo.

Eksternina sooritasid Politseikooli katsekomisjoni ees katsed Politseikooli alama klassi õppekava ulatuses 21. juunil 1938: Tartu-Valga pref. kordn. k. t. Elmar Kingsepp, Vladimir Holt ja Karl Reili, Tall.-Harju pref. kordn. k. t. Karl Känd ja Johannes Lehtpuu.

hikest aega tema juures viibinud ja lahkudes lubanud minna oma uue armukese, pagar K. poja juurde. Pärast seda ei olevat ta Juliana S-i enam näinud. Protokollil lõpul leidus tuntud ütlus: „Muud seletada ei tea.”

Ent mõni päev hiljem võis ta ülekuulamisel kohtu-uuriija juures siiski veel mõningaid üksikasju seletada. Eriti rõhutas ta, et Juliana S. kõnelnud temale varemalt juba mitmel korral, et ta olevat juba sageli pagar K. poja Frantsuga pagari aias lehtlas kohtunud, kuhu Frants salaja toonud sööke ning jookke. Ka sel õhtul ootavat Frantsi, teda lehtlas. Enne minekut palunud Juliana temalt laenuks vana kuue, kuna tal olevat külm, mille tema ka annud.

Tõepoolest oligi tapetud Juliana S-l seljas vana meesterahva kuub, mis osutus kuuluvaks Gr. A-le. Ent see asjaolu oli tehtud kindlaks juba enne A. ülekuulamist kohtu-uuriija poolt.

Mitte ainult see ei suurendanud Gr. A. vastu tekkinud kahtlust, vaid palju enam asjaolu, et ta Frants K., 16-aastase nõrga kehaehitusega ning kogu alevis kombelise ja viisakana tuntud poisikese kohta julges kinnitada, nagu oleks sel olnud intiimvahekord Juliana S-ga, 34-aastase vähe ihaldamisväärse ning pealegi kogu alevis halvima kuulsusega naisterahvaga. Et see seletus on vale, see näis leidvat kindla tõenduse Frants K. ema suu läbi, kes seletas, et Frants K., kes abistas isa pagaritöös kui igal õhtul nii ka Juliana S-i tapmise õhtul siirdunud kell 6 ühes teiste lastega alumisel korral asuvasse magamistuppa ning heitnud magama. Alles öösel kell 12 tõusnud ta üles ja läinud kohe töötuppa oma töö juurde. Ka Frants K. ise tõrjus täitsa vabalt ja kindlalt tagasi kahtlustuse, nagu oleks temal Juliana S-ga ükskõik missugune vahekord olnud. Ta juhtis muide ka sellele tähelepanu, et kogu alevis kõneldavat, nagu ootaks Juliana S. kaebealuselt jällegi last ja et kaebealune olevat Julianaga ebainimlikult halvasti ümber käinud.

Gr. A. seisukord muutus aga veelgi täbaramaks, kui ta järgmisel ülekuulamisel seletas, et kolm päeva enne tapmist rääkinud talle Juliana S., ta olevat saatnud oma 13-aastase pojaga Frants K-le kirja, milles käskinud õhtuks raha valmis hoida. Poiss ei olevat annud kirja otseskohe Frants K. enda kätte, vaid pagari leiva-vedaja Valentin P. kätte. Seesuguse ettevaatamatuse eest saanud ta Frants K-lt kõvasti riielda. Juliana S. poeg ja Valentin P. seletasid aga ülekuulamisel, et kogu loos ei leiduvat sõnakestki tõtt. Kuna kummagi suhtes ei leitud valetamiseks põhjust ning asja värskuse pärast oli raske uskuda, et mõlemad oleksid jõudnud juhtumi nii põhjalikult unustada, siis tulid ametivõimud tahes-tahtmata arvamusele, et A. on kogu loo enda päästmiseks välja mõtelnud.

Nähes, et kahtluse juhtimine Frants K-le ei anna tagajärgi, tegi ta uue katse juhtida kahtlust ühele naabrile, kes olevat elanud tapetuga suures vihavaenus. Ent kahtlustatav suutis oma alibi vaidlematult kindlaks teha, samuti ei an-

Helsingi ja Tallinna politseide vaheline LASKEVÕISTLUS

Helsingi ja Tallinna politsei vahel on laskevõistlusi peetud juba kaheksa aastat. Võistlused korraldatakse vaheldumisi Helsingis ja Tallinnas. Kuna möödunud aastal võistlused toimusid Helsingis, peeti tänavused võistlused 10. juulil meie Mustamäe laskerajal.

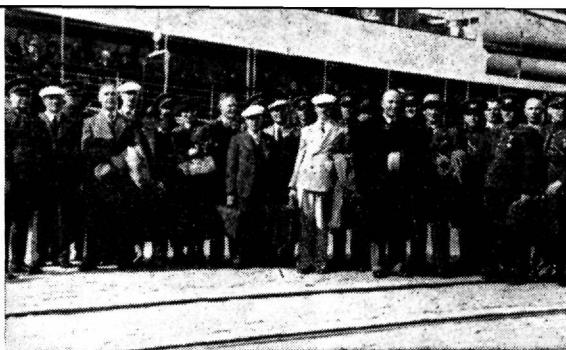
Vennasrahva politsei laskurmeeskond saabus Tallinna „Ariadnel“ 9. juulil. Sadamas võttis soomlasi vastu Tallinna politsei laskurmeeskond, esotsas abipref. Nykase, kom. Plinki, Ottisaare ja Randveerega. Pärast vastastikuste sõbralike ja südamlike tervituste vahetamist paigutati külalised korterisse „Rooma“ võõrastemajja. Laupäeval pärastlõunast aega kasutati tutvumiseks Tallinna vaatamisväärsustega.

Pühapäeval, 10. juulil kell 10 algas väga pinev ja seekord päris tasavägine võistlus Mustamäe laskerajal. Kuigi eelmisel võistlusil oli järjekindlalt ülekaalukalt võidukas Tallinna politsei meeskond, oli seekordsele võistlusele raske välja minna kindla võidulootusega, sest oli teada, et soomlastegi lasketase on järjest tõusnud ja meeskonda täiendatud paari uue laskuriga. Siiski lõppesid ka seekordsed laskevõistlused meie meeskonna võiduga, kuigi mitte nii ülekaalukalt kui möödunud aastal, mil võitsime 82-silmalise eduga. Seekord saavutas meie meeskond kogusummas 2295 silma soomlaste 2288 silma vastu, seega napp meie võit kõigest 7 silmaga.

Tehnilised tulemused olid järgmised. Sõjapüssist saavutas soomlane Urja 129, eestl. Mudjak 126 ja P. Sulev 126 silma. Väikekalibr. püssist tuli esikohale A. Hütt 137, teiseks jäi sooml. O. Ruuth. Püstolist laskmises parimaiks olid sooml. Hietalahti 142 ja eestl. Sihv 136 silmaga.

nud ka tema juures ettevõetud läbiotsimine tulemuse.

Seesugustel asjaoludel pole midagi imestada, et juba algul parkal A. vastu üleskerkinud kahtlus kord-korralt kõvenes. Peagu iga ülekuulatud tunnistaja laskis selgesti välja paista, et niihästi temal kui ka ükskõik kellel kogu alevis ei olevat pisematki kahtlust, et keegi teine peale Gr. A. oleks võinud kõrvaldada Juliana S-i.

Soome laskurite vastuvõtt sadamas

Ülal: Tallinna-Harju prefekt N. Reimo ja abiprefekt B. Nykanen võistlusel arutamas tulemusi.
All: Pinev võistlus püstoliest

Individuaalselt kolmest relvast laskmises oli parim sooml. Urja — 394 silma, temale järgnes eestl. Sulev 393 s., kolmas sooml. Hietalahti 393 s.

Üldiselt olid mõlema meeskonna tehnilised tulemused nõrgemad kui möödunud aastal Helsingis peetud võistlusil.

28. okt. kell 3 p. l. toimetas kohtu-uurija tapmiskoha vaatlust, milles kirjeldas laiba seisukorda ja selle ümbrust järgmiselt:

„Andreas U. küün asub alevi taga lagedal põllul. Küün on elutamatu, määratud ainult vilja ning loomatoidu kui ka tööriistade panipaigaks. Otse küüni akna all leidub naise laip, mille peas rätik ja vasak näopool verrega määratud. Laiba asetuse järgi otsustades osutub kukkumine küünilt võimatuks. Laip leiti akna

Konstaabel A. Kuusk pensionile

||

1. juulil s. a. läks pensionile Kuressaare politseijaoskonna Lümända raj. konstaabel Alexander Kuusk.

A. Kuusk sündis 18. aug. 1879. a. Saaremaal Lümända vallas; hariduse omandas kohalikus kihelkonnakoolis. 1900—1905 teenis Vene sõjaväes, kust vabanes allohvitserina. 7. jaan. 1906 — 31. dets. 1916 oli politseikordnikuks veneaegses politseis, edasi lühemat aega rajooni ülevaatajaks. 1. mail 1917 läks teenima Vene sõjaväkke, võttes osa maailmasõjast. 1. juulil 1917 langes sakslaste kätte sõjavangi, kust vabanes alles 18. dets. 1918. a. 1919—1921 oli Saare maavalitsuse asjaajajaks ja 15. juulist 1921. a. alates Lümända rajooni konstaabliks. 1922. a. lõpetas X rajooniülemate kursused, mille järele asus uuesti Lümända rajooni konstaabli kohuste täitmisele, püüdes sel kohal pensionile minekuni.

Soovime vanale töomehele veel kauaks edu, tervist ja rahu ning muretuid vanaduspäevi!

Vanemkordnik J. Koplímäe lahkus politseiteenistusest

1. juulil s. a. lahkus politseiteenistusest pensionile mineku puhul Tallinna 2. politseijaoskonna vanemkordnik Johannes Koplímäe.

Johannes Koplímäe sündis 21. nov. 1877 Läänemaal Vaikna vallas talupidaja pojana, teenis maailmasõja ajal Vene sõjaväes allohvitserina, kus temale annetati lahingutes ülesnäidatud vahuvuse eest neli Georgi risti ja neli medalit. Eesti valitsuse ajal asus tema teenima 14. nov. 1918 2. politseijaoskonda kordnikuna ja ülendati 1. juunil 1921 vanemkordnikuks, missugusel ametikohal teenis vahetpidamatult teenistuse lõpuni.

Johannes Koplímäe on oma pika teenistusaaja kestel kui korralik ning kohusetruu ametnik ja hea sõber võitnud kõigi lugupidamise, kes temaga puutusid teenistuses kokku. Politseiteenistuses on tema teeneid hinnatud rahalise autasu määramisega 1936. a.

Kaasametnike südamesooviks on, et J. Koplímäe vanaduspäevad oleksid rahulikud ja muretud.

all selili asendis porgandeil lamamas, nägu paremale pöördud. Pahemal pool pea kõrval vereloik, mis sisaldab umbes 200 grammi hüübinud verd. Laibal üle sinikirju kleit, must põll ja vana rebestunud ja kulunud meesterahva kuub, kaelas valgepunast kirja rätik, peas ühe sõlmega kinnitatud, mitu korda kokku kääändud, paljudest kohtadest läbi lõigatud ning ühelt küljelt juuste-, vere- ja ajutükikestega määrdu nud rätik. Riidel pole märgatud korratust."

Lahkamise tulemusist olgu mainitud ainult seda, et laibal leidis 12 haava, enamik neist erakordselt rasked, raskeimad neist peas. Muuseas selgus, et tapetu oli 7 kuud rase, mis pole tähtsusetu, kui arvestada süüdistatava suhet tapetuga ning millele ülekuulamisel juhtis tähelepanu ka Frants K.

Kohtuarstid oma otsuses väitsid, et vigastused olevat tekitatud terava kirkaga, mõnesugune vastupanu tapetu poolt ei saavat tulla kõne allagi ning et tapmine olevat korda saadetud küpse kaalutlusega, mitte aga afektis.

7. nov. kuulas k.-uurija üle kellegi U., kes esimesena avastas Juliana S-i laiba, kes seletas, et laiba avastamise silmapilgul olnud selle rõivad üles tõmmatud, millest tema ja keegi P., kes ka kohale juhtunud tulema, järeldanud, et Juliana S. olevat tapetud pärast intiimset läbikäimist. Nemad tõmmanud rõivad jälle alla, mistõttu vaatluse silmapilgul rõivastel pole märgatud mainitud korratust.

Kuna lahkamisprotokoll mitmes punktis ei rahuldanud prokuratuuri, siis viimase nõudel kaevati laip välja ning 7. jaan. 1887 korrati vaatlust.

Arstide täiendavas otsuses konstateeriti kõigepealt, et tunnistaja U. poolt oletatud intiimne läbikäimine tapmise päeval ei olevat aset leidnud. Edasi kinnitati absoluutse kindlusega, et tapmine ei olevat mitte võinud toimuda laiba leiupaigal, kuna vaatamata hirmsatele haavadele ei leidunud laiba rõivastel küllaldaselt verd, samuti aga leidunud laiba leiupaigal võrdlemisi vähe verd. Veel seletasid nad, et süüdistatava juurest leitud kirka passivat täpselt laiba peahaava ja olevat seega kõlvuline käesoleva tapmise kordasaatmiseks; ainult üks poolkuutaoline õlahaav olevat tekitatud nähtavasti noaga ning arvatavasti kõvera teraga noaga nagu neid tarvitatakse paksu naha lõikamiseks.

Süüdistatava juures ettevõetud põhjaliku läbiotsimisega ei leitud muud kui äsjanimetatud kirka ning trepil mõned veretilgad. Kirkal leiduva verekahtlase pleki tunnistas kohtukeemik roosteks, trepil leidunud vere aga — linnu vereks.

Vaatlusandmed ja arstide otsus viisid arvamusel, et tapmine ei ole teostatud laiba leiupaigal, ja kuna keegi ei kahelnud enam, et Gr. A. ongi õige teo kordasaatja, siis peeti üsna tõenäoliseks, et Gr. A. tappis Juliana S-i oma korteris ning kandis hiljem laiba U. kuuri juurde, kohendades seal laiba rõivad asendisse, mis pidi juhtima kahtluse teise suunda.

Kuna aga peeti võimatuks, et Gr. A. üksinda oleks jaksanud laiba selle leiukohale toimetada, siis tekkis arvamine, et tema naine Maria teda selle toiminguga juures aitas, seda enam, et oli tegemist mehe vihatud armukesega. See arvamus leidis peagi kinnitust Gr. A. naise kahtlasest käitumisest päeval pärast tapmist.

Ühest vanast töömehest

Konstaabel
M. Kitt
pensionile

ISA JA KAKS POEGA POLITSEIS

Vasakult: konst. M. Kitt (jun.), M. Kitt (sen.), kes neil päevil pensionile läks, kordn. N. Kitt.

Neil päevil läks pensionile endine Pihla rajooni konstaabel Mihail Kitt, kes möödunud sügisel pühitses oma 60. sünnipäeva. — Mihail Kitil on seljataga terve rida töörohkeid aastaid politseiteenistuses, kuhu ta astus 1919. a. Algul oli ta Saaremaa miilitsaülema abi, edasi Kihelkonna jaoskonna ülem ja hiljem terve rida pikki aastaid konstaabliks.

Väärrib märkimist asjaolu, et Kitt on suutnud üles kasvatada kaheks last ja neile kõigile anda haridust. Tubli korraarmastuse näib ta ole-

vat istutanud poegadesse, sest kaks neist teenivad praegu politseis, kaks sõjaväes. Politseiteenistuses on pojad Mihail, kes praegu Kärla rajooni konstaabliks, ja Nikolai — praegu kordnik Kuressaares. Sõjaväkke on astunud Roman, teenides ohvitserina Tartus, ja Vello — portupei aspirandina Tondil lahingkoolis. Ka kõik teised lapsed, kolm tütart ja üks poeg, on suutnud elus läbi lüüa.

Palju õnne, tervist ja rahulikku puhkepäevi vanale töömehele!

Nimelt seletas 1. nov. ülekuulatud Maria B., Gr. A. naabrinna:

„28. okt. hommikul kuulsin Mattias P-lt, et Juliana S. olevat tapetud. Kuna tundsin tapetu ja Gr. A. vahetorda, siis arvasin, et nad vist on jälle üheskoos vargil olnud, kusjuures omanik neile aga peale sattus, ning kuna Gr. A. põgenema pääses, siis löödi Juliana S. omaniku poolt maha. Läksin sellepärast kohe Gr. A. majja ning kohates köögis viimase abikaasat Mariat, küsisin: „Kus siis Julia täna on?“ ning lisasin kohe juurde: „Julia on tapetud!“, mispeale Maria A. kordas „tapetud“, ilma et temas oleks olnud märgata mingit muudatust. Siis tuli kööki Gr. A., kes minu sõnu läbi lahtise ukse kuulis, ja ma nägin, kuidas ta esiteks läks naost punaseks ja siis silmapaistvalt kahvatuks. Gr. A. tähendas: „See pole võimalik, alles eile oli ta siin, ma laenasin talle veel oma kuue ja siis läks ta alevialust teed mööda, mis viib põllule, lubades minna piima tooma. Tean aga, et Juliana S. on väga kartlik ja ei julgeks pimedas kunagi üksinda välja minna.“ Sellepeale lahkusin Gr. A. majast ja kuulsin hiljem Susanna Z-lt ja Franziska Z-lt, et nõndapea kui ma olin Gr. A. majale selja pööranud, tulnud Maria A. mulle järele ja hiilunud oja äärde, kus suure rutuga midagi pesnud. Ma pean veel juurde lisama, et Gr. A. Juliana S-i igakord peksis, kui see temalt last ootas. Ma tean seda sellest, et Juliana siis igakord minu juurde jooksis ja kaebas, et Gr. A. tahtvat teda tappa.“

Maria B. poolt juhatatud tunnistajad kinnitasid omalt poolt, et süüdistatava abikaasa olevat hiilunud oja äärde. See andis ametivõimudele põhjust arvamiseks, et ta tegi seda eesmärgiga kõrvaldada mõningalt rõivastusesemelt verejälgi.

Ka motiivgi leidis Gr. A-le süükspandavale teole: Juliana S. olevat abistanud teda tulesüütamisel. Rahvas järeldas mainitud abistamist sellest, et Juliana S. pärast tülitemisi Gr. A-ga või jälle jäänud päi tihti ähvardanud Gr. A-d. Selles asjas oli aga juba 1882. aastal juurdlus toimetatud, kuid tõenduste puudusel lõpetatud. Nüüd aga peeti siiski võimalikuks, et asjal oma alus ei puudunud, ning see võis väga hästi olla ka tapmise põhjuseks.

Asi läks kohtusse ning vandemehed mõistsid Gr. A. Juliana S-i tapmise pärast eluksajaks sunnitööle, tema naise Maria aga õigeks, kuna viimase vastu ei leidunud küllaladaši tõendusi.

Gr. A. esines algul küll otsuse tühistamise palvega, kuid võttis selle varsti jälle tagasi ning asus 31. juulil 1887. a. karistust kandma.

Mitte kellelegi, kes Gr. A. vastu sihitud süüteoasja toimetamisest osa võttis või muidu lähemaid asjaolusid ja süüdimõistetud ning tapetu isikuid tundis, ei tulnud kas või hetkekski mõtte, et Gr. A., kes ju isegi edasikaebuse tagasi võttis, võiks olla süüta. Ent ometi oli see nii. Juliana S-i mõrtsukaks ei olnud keegi muu kui Gr. A. poolt kahtlustatud Frants K., kellest keegi seda ei uskunud ning kogu olukorra kohaselt ka uskuda ei võinudki.

Umbes kaks aastat pärast protsessi astus Frants K. ühe kaugemas alevis asuva pagari juurde teenistusse ning võitis peagi eeskujulike elukommete ja suure tööinnuga oma leivavanimata täieliku poolehoidu. 20. jaan. 1890, kui Frants K. oli juba ligi aasta olnud uue peremehe teenistuses, tõusis ta ootamatult lõunalauas püsti, avaldamata seejuures vähimaidki väliseid rahutuse või erutuse tunnuseid, andis oma peremehe poja kätte kaks kirja ning hüüdis: „Toimeta need kirjad aadresside järgi kätte,“ ma

olen juba neli aastat kõige õnnetum inimene!" Kuna ta seejärel oma tuppa tormas ust enda järgi lukustades. Kuulnud pojalt, et Frants olevat mõne päeva eest teinud enesetapmise katset, ruttas peremees talle kohe järele, murdes toaukse lahti ning leidis Frants K. sealt läbilõigatud käesoontega. Kiire arstiabi aga suutis päästa ta elu.

Mõlemas kirjas, millest üks oli adresseeritud kohtule ja teine vanemaile, tunnistas Frants K. enda Juliana S-i tapmise süüdi. Sama ülestunnistust kordas ta pärast ka suuliselt, lisandades vajalisi üksikasju. 1886. a. kevadel meelitanud Juliana S. tema endaga intiimsesse vahekorda. Sellest ajast alates olnud neil pagariaias lehtlas korduvalt kokkusaamisi. Neil õnnestunud oma kohtumisi kõikide eest varjata. Varsti olevat Juliana S. temale seletanud, ta ootavat temalt last. See teade tekitanud temas piiratud hirmu, mida Juliana S. kasutanud jõhkraks väljapressimiseks. Juliana S. sundinud teda järjest vanemate seljatagant toiduaineid, viina ja raha näppama, mis pikapeale muutunud talle lausa väljakannatamatuks. Lõpuks otsustanud ta mõrtsukatöö abil seisukorrast välja-

millele vastasin: väljakäigukohas. Järgmisel hommikul viisin kirka puukuuri, saagisin varre kolmeks ning sidudes varretükid ühes verise kirkaga kotiriidest nartsu, viskasin paki väljakäigukoha kaevu. Hommikul kell 8 kuulsin oma ohvri avastamisest, samuti ka seda, et tapmise kahtlus langeb Gregor A-le. Läksin ka kohale, kuid päris ligidale ei läinud. Esimestel päevadel kartsin enda avastamist, kuid sedamööda, kuidas kahtlus Gr. A. vastu kasvas, muutusin julgemaks."

Kui nüüd Frants K. ülestunnistamise kohaselt tapmine leidis aset laiba leiupaigal, millega seletada siis seda, et vaatamata rasketele haavadele tapmiskohal leidis nii kasinasti verd (vaata eespool vaatluste tulemused)? Et sellele seletust leida, kuulati Andreas U. nüüd veel kord põhjalikult üle. Nüüd seletas U. järgmist.

„Silmapilgul, mil avastasin Juliana S-i laiba oma kuuri juures, lebas laip umbes 1 meetri kaugusel kuuri postidest seljali porgandihunnikule toetudes. Laiba rõivastel ma verd ei märganud, sellevastu oli aga pea tugevasti verine. Porgandikiht laiba ülalkeha all oli umbes küün-

Penivargus

Arvo Hannes

Kuidas üks või teine koer hoiab oma saba, kas rõngas, püst- või ristloodis, see seik ei peaks väärima ühegi inimolendi tähelepanu tänapäeval, mil isegi Hiina-Jaapani ja Hispaania tapatalgud on muutunud igavaks.

Ent Saamel Lüllil vedas libedale lambakoera saba. Sõjad taevapoeegade maal ja Hispaanias ei kasvatanud ainustki halli karva ta juustesse; ka Saksa marssis Austrias, ilma et see Saamel Lüllile oleks toonud sekeldusi. Kogu maailma sündmused riivasid Lüllil vaid õrnalt, jätmata marrastust nahale. Kuid äkki ilmus silmapiirile mingi lambakoer, kes oskas sümpaatset hoida oma saba ja saatus tõukas hoolimatult härra Lüllil roimarite lõputusse haneritta.

Saatus evib väga mitmekesiseid maske: Uhele ilmub ta oksjonihäärina, teisele protestitud vekslina ja kolmandale vibumees Amori populaarsel kujul.

Saamel Lüllil saatus istus kerjates pargipingil ja kandis tumedaid prille kongninal. Must habe lokkas ebasümmeetriliselt ta mõlemal näo- poolel ja süles hoidis ta nagu hajameelselt mahukat pleekinud viltkübarat. Pingi kõrval seis- sis ergas saksa lambakoer, ripnev keel tõmbemas lõõtsutuse rütmis, kikk-kõrvad püüdnud liiklemise erutavaid helisid.

Saamel Lüllil peatus rabatult. Ta vaatles lambakoera ja samas libises ta pilk koerale, keda ta hetkel hoidis rihma otsas. Mõlemad koerad sarnlesid hämmastavalt teineteisele. Muidugi vohiku silmis, sest mis erinevat võibki olla kahe ühesuuruse ja ühtuva värviga saksa lambakoera juures.

Ent Saamel Lüllil oli uurinud penide sugupuid ja pidas end asjatundjaks eriti lambakoerte tõu- puhtuse määramisel. Ta ei näinud oma ees kaht teisikut, vaid täiesti erinevaid eksemplare. Ja mis kõige valusam — Saamel Lüllil hellita- tud „Jobu” oli närune mulatt kerjuse aristokraatse looma kõrval. Kui suursuguselt hoiab ta saba!

Aariasooist kodanik võib kanda kübarat vase- mal või paremal kõrval, ta võib koguni kaabu tõugata kuklasse või ninale, keegi ei hakka see- pärast veel kahtlema ta tõupuhtuses. Ent loo- mariigis on reeglid valjemad ja ükski rassist lugupidav koer ei tohi lubada oma sabale üle- meelikuid maneere. Tõelise lambakoera sabal tuleb mahedalt kaarduda allapoole, ainult ärrituses on talle võimaldatud tõusta, kuid mitte üle püstloodi. Ja kui naiskodaniku kleidipikkus

võib kõikuda niudest kuni parketini, siis peab vaene lambakoer hoolega lugema oma sabalülisid, et mitte rik- kuda etiketti lohiseva hännaga.

Pingi juures lõõtsutav koer evib kõik mõeldavad voorused, tal oli ihaldatav saba ja püstkõrvad. Saamel Lüllil eemaldus ärevalt, kuid pöördus varsti ja möödus kerjusest uuesti.

Pime oli sirutanud oma katkised saapad kau- gele teele, muidu poleks võib-olla märgatud ta vaesust. Kuna kerjamine pole lubatud, pidi ta teesklema rändurit, kes hetkeks on langetanud oma kübara sülle, et pühkida laubalt väsimus- higi. Ta mängis liiga hästi oma osa, teda peeti puhkajaks ja raha andsid talle vaid mõned liht- sameelsed eidekesed, kes näevad kerjust igas katkise saapa omanikus. Jumaluke, kui palju on maailmas katkiseid saapaid! Ja kui vähe lihtsameelseid eidekesi!

Saamel Lüllil istus pimedal kõrvale pingile. Ta silitas vargsi koera, kelle kaelarihma küljest viis nõõr kerjuse käerandmeni. Siis lausub äkki:

„Kas see on teie koer?”

Pime võpatas ja pööras pikkamisi pead nagu elektrinukk kaupluse vaateaknal. Kui ta õudsed mustad prillid vahtisid otse Saamel Lüllil silmis- se, peatus sünge pea nõksatades ja ragisev hää- l küsis:

„Olete kolleeg?”

Kolleeg on meeldiv sõna, kuid mitte igakord. Saamel punastas, sest ta kandis hinnalist lipsu ja uusi saapaid. Ainult pime võis küsida nii rumalalt.

„Ei, miks arvate mind kolleegiks?”

„Sest ainult pime ei märkaks nõõri, mis ühendab mind koeraga.”

„Mõtlesin... koer võib-olla anti teile hoiule,” vabandas Lüllil.

„Ei pimedat panda karjaseks,” vastas vana- mees õpetlikult. „Leidus kord hea inimene, kes kinkis kutsika. Sellest kutsikast kasvatasingi koera, armsa peni... Kas ta meeldib teile?”

„Jah, ma isegi sooviksin teda omandada,” ütles Saamel Lüllil õhinal. „Usun, te müüte ta meeeldi, kui pakun küllaldase summa?”

„Meeeldi?” Kerjuse kongnina meenutas pri- mitiivset kirvetera, mis lähenes ähvardavalt Lüllilile. „Kas müüksite mulle oma silmad?”

Saamel taandus jubedustundest.

„Eee-ei usu... Olen harjunud nendega.”

„Ka mina olen harjunud oma koeraga. Minu silmad on tema peas, tema on minu talutaja.”

„Võiksin teile kinkida veel oma koera.”

„See on niisama hea, kui kingiksin oma prillid teie silmade vastu. Ei, ükski summa pole küllaldane. Jumalaga!”

Vanamehe karm pea pöördus jälle algasendisse. Koer oli teadlik oma isanda liigutusi ja pingutas nööri. Toetudes kepile järgnes kerjus kannatlikus tempos oma juhile.

Tollest päevast kadus Saamel Lüllü südame- rahu, ta oli näinud täiusliku lambakoera tüüpi ja ta pidi omandama selle looma. Ainult tõelised koerasõbrad võivad mõista Lüllü kannatusi. See oli armastus esimesest pilgust.

Saamel püüdis lämmatada oma igatsusi. Ent kui armastus on kord rünnakuga vallutanud südamekaevikud, siis ei saa seda tõrjuda positioonilt kaine mõistuse loogilise tulega.

Ka Saamel Lüllü „Jobu” polnud alaväärtuslik koer. Tõsi, ta omas lontkõrvad, see polnud hea. Kuid palju pahem lugu oli sabaga: üle- määra pikk ja peenike, koguni angerjatooline, väheste karvadega, mis jooksul peksis kestva- kandu. Ja olles rõõmsas tujus, kandis „Jobu” oma viletsat saba uhke rõngana seljal, see oli väärituim käitumine lambakoerale!

Peaaegu igapäev nägi Lüllü kerjust samal pingil. Ja ihaldatud koer istus seal ja hoidis oma saba kõigi tõureglite järgi, õrnalt kaardu- vat, tiheda karvastikuga saba.

Saamel katsetas uuesti kerjusega. Ta pak- kus summasid, mida ta poleks suutnudki maks- ta, aga kerjus jäi kangekaelseks. Hüpnoteiseeriv- vad mustad prillid Lüllile suunatud, targutas ta kõlatult:

„Kui omate ühe jala ja seisate kitsal sillal, kas viskaksite oma kargu vette?”

„Miks ei! Rõõmuga viskaksin!” vastas Saa- mel provotseerivalt.

„Olete pillaja,” urises kerjus pahaselt. „Tä- nage õnne, et teil puudub pea, muidu kingiks te sellegi esimesele vastutulijale ahjuküttteks.”

Saamel Lüllü vihastus. Ja ühtlasi tekkis tal soov haarata koer vägivallaga ja tormata mine- ma. Ei, see oli puupealik idee, kerjus tõstab kisa ja Saamel ei pääse kaugele. Ent kui...

Saamel muutus ärevusest palavaks. Teda valdas uus mõte, see polnud tõesti halb, selles peitus geniaalsust. Lihtne ja läbiviidav! Kui ta...

Park oli hetkel tühi. Koer lamas sammu kaugusel kerjusest ja neid ühendav nöör lookles lõdvana maapinnal. Saamel kummardus koera kohale ja hakkas ettevaatlikult näppima lahti kaelarihma. Ta sõrmed värisesid, ta püüdis toi- mida tasa, rääkides ükskõikselt vanamehega. Kerjuse pea oli vajunud rinnale, päike helkis ta prilliklaasidel ja näis nagu jälgiks pime huviga Lüllü askeldusi.

Vahetanud koerad, tõusis Lüllü kergendatult.

„Hüva, pean nüüd minema,” ütles ta armas- tusväärselt. „Loodan, et teie ei pahandu, kui pakun teie koerale oma võileiva. Mul pole isu.”

„Ka minul pole isu,” sõnas pime mees. „Aga ma palun, ulatage mulle pool võileivast, et võik- sin selle penile anda alles õhtul. Muidu ta õgib end lõhki.”

„Jobu” hakkas isukalt närima ja Saamel eemaldus aeglaselt oma uue koeraga. Vaadates üle õla, ta nägi võileiva teist poolt kaduvat ker- juse habemesse.

Saamel Lüllü polnud retsidivist, vaid panga- ametnik, kes kohusetruult veetnud oma elu ar- veraamatute keskel ja jalestustundega lugenud roimakirjeldusi ajalehist. Ent täna ta toimis nagu hüpnooti all ja alles kodus taipas ta äkki oma teo kriminaalsust. See oli ju röövimine! Või isegi tapmine! Võtta pimedalt kogenud juht ja jätta inimene saatuse hooleks tujukalt eksleva koerakesega. Kihutavad autod, tram- mid, prrr...

Lüllü süda valutaski juba. Ta nägi kerjuse koera lamavat ukse all nagu oodates oma pere- meest. Kas kerjus oligi täiesti pime, ta silmad näisid terveina, võib-olla ta mõttes hiljem Lül- liit pressida vaikimisraha penivarguse eest.

Koer pööras pikkamisi pead nagu ta isandki ja vaatas Lüllile uurivalt. Ta silmad, palista- tud tumedate karvadega, meenutasid hämaruses musti prille, mis luurasid penivarast müstili- selt...

Inimesed tänaval vahtisid imestunult järele pimedale vanamehele, kes oli hädas oma koe- raga. Kobades kimbatuses kepiga teed, jõudis pime vaevalt koera hoida tagasi ja ta pragas kuuldavalt:

„Maksi, Maksi... Lojus, kuhu tormad! Es- makordselt vist liigud linnas... Ära eksitasid mind... Sihuke tuisupea, vaevalt sa isegi enam oskad leida kodutee. Põrguline, purju jäid här- ra maitsvast võileivast vist...”

Koer pöördus rõõmsas erutuses ühest õue- väravast sisse ja pime, kaotanud lootuse õigele tee- le, järgnes koerale pomisedes:

„Võrukael, Maksi, noh, küllap sa mäletad, kus on lahke pererahvas... Ennegi oled mind vedanud kullasoonele, jumal sinuga... Sinu mä- lu on parem minu omast.”

Samal hetkel möödus väravast kordnik Tuh- kur ja nähes majja kaduvat vanameest, kes pool aastat tagasi oli pagenud Sõõru vaeste- kodust, ta mõtles tusaselt:

„Või kerjama oled hakanud, papi. Noh, tä- na taban su otse teolt!”

Koer peatus esimese ukse ees all korral ja kraapis niuksudes käpaga ust. Kerjus kopu- tas. Kordnik Tuhkur hiilis pimedas selja taha ja jäi ootama reetvat mangumist.

Uks avanes järsu tõmbega ja ilmus nähta- vale Saamel Lüllü heitunud nägu. Silmates enda ees kerjust kordniku, mõistis ta, et salgamine

Matk kodumaa ühest piirist teise

Nagemaks kodumaa kaunimaid kohti ja loomaks sõbrussidemeid ühisperre kuuluvate kaasametnikega, korraldab Narva Politseiametnike Kogu oma liikmeile ekskursiooni Narvast üle Tallinna-Haapsalu Saaremaale ja sealt üle Pärnu-Viljandi-Põltsamaa Narva tagasi.

Milline ärevus, ootus ja askeldamine, sest igaühel oli soov sõita kaasa.

Viimaks 9. juuni varahommikul seisis suur sine autobuse prefektuuri ukse ees ning ootas ekskursante. Jõudnud täpselt kell 06.00 autobuse juurde, oli see viimase võimaluseni kaasasõitjaid täis. Sädistamist ja siristamist nagu sügisel pääsukeste lahkumisel. Kõigil silmis tung jõuda kiiresti minema.

Kohal olid ka ekskursiooni juht abikomissar R. Lepik ja majanduspealik vanem-assistent A. Piirisild. Ekskursiooni juht, lastes oma pilgu libiseda läbi autobuse sisemuse, tõmbus tõsiseks, mis oli märgiks, et midagi oli siiski korrast ära. Puudus ju autobuse komandant ja ilma komandandita välja sõita oli võimatu. Kohe võeti ette komandandi valimine ja hääletenamusega valiti viimaseks konstaabel Heino Roomeri. Samas määrati ka kindlaks, et kõik peatused on täpseajalised. Samal hetkel pistis päike oma lahke naeratava näo üle politseimaja katuscharja ja paitas nii soojalt ning hellitavalt. Nutu ja naeru saatel lahkus autobus prefektuuri eest kell 07.15, saadetuna mahajääjate kurbadest pilkudest.

Jõudnud mõne kilomeetri edasi, võis märgata, kuidas paberikotid ilmusid daamide kõrvale, ehkki nende järgi ei olnud kogu tee tarvidust, kuid siin käidi põhimõtte järgi: „ettevaatus on tarkuse ema“.

Varsti ilmnas aga uus üllatus: piimameeste hobused, kes harjunud nägema vaid punaseid autobusi, tundsid hirmu säärase suure sinise autobuse ees. Esimene peatus tehti Jõhvi linna lähedal ja teine Jõhvi linnas, kus tutvuti linnaga ning kust tuli juurde uusi ekskursante. Siit sõideti edasi kuni Pada oruini, kus tehti väike peatus, et näha orgu

on asjatu. Enne, kui kerjus sai avada suu, kohegi Lüll hüsteeriliselt:

„Soovin õnne, härrased... Avastasite kiirelt roima... Mis siis... rõõvisin pimedalt peni... Mitte ahnusest, loomaarmastuse nimel... Mind võlus tema saba, see ulatus täpselt hüppeliigeseni jalal... Saba on kõiges süüdi, jah, palun rauige ta...“

Kordnik püüdis orienteerida Lüllil segases jutus.

„Minu arvates,“ ütles ta, „oli sabal mängida vaid avatleja osa, kuid kes on süüdi roimas, seda selgitame jaoskonnas.“

Nad läksid: kerjus hämmastunud, Lüll kaamelt ja kordnik ametlikult. Kuid koerad lõõtsutasid rõõmust, olles taas leidnud oma pere-mehed.

ja linnust. Kunda jõudes tutvuti viimasega ja sõit läks edasi Rakverre. Siin oli pikem peatus, kus leidis aset ka lõunatamine. Rakvere Politseiametnike Kogu poolt saadetud linna tutvustajaga käidi läbi linna vaatamisväärsed kohad, nagu Palermo metsas, mälestussamba juures, lossi varemeis jne. Siit suunduti üle Haljala Tallinna poole. Jõudes Valgejõe, tehti peatus ja mehed tegid esimese suplemise. Järgmine peatus toimus juba Jägala-Joal, kus naised käisid suplemas. Edasi sõideti Piritale, kus arvati eest leida õige avar rand ja plaaž, kuid oldi nagu pisut pettunud ja tuldi ühisele otsusele, et Narva-Jõesuuga ei saa seda kõrvutada. Öhtuks jõuti Tallinna, kus Tallinna Politseiametnike Kogu lahkelt vastu võttis ja ekskursiooni ööbimiskorterisse juhatas.

Öhtueinet leidis ekskursioon Tallinna 6-da jaoskonna ühissöögisaaalis, mille oli korraldanud sealne Kogu ja mis oli võimaldatud vaid tegelike kulude eest.

10. juuni hommikul kell 6 läks sõit edasi Haapsalu poole, kuhu jõuti kell 9.30. Vahepeal olid peatused Nõmmel, Keila jõel, Riisiperes ja Taebla mõisa juures. Riisiperes oli pikem peatus ja seal tutvuti vaatamisväärsustega.

Haapsalu Politseiametnike Kogu poolt oli vastuvõtt väga südamlük. Eesotsas kriminaalkomissar P. Kompus'ega oli ekskursiooni vastu võtnas hulk kogu liikmeid. Lahkete vastuvõtjate saatel tutvuti siin linnaga ja kõigi vaatamisväärsustega. Ka oli korraldanud Haapsalu Politseiametnike Kogu Tuletõrje saalis rikkaliku lõunasöögi, millest peale politseiametnike võttis osa ka Tuletõrje Liidu esimees B. Melts. Siin andis Narva Politseiametnike Kogu esindaja Haapsalu Kogule üle mälestusesemena ja sõpruse tunnustuseks nahkkõites albumi Narva vaadetega. Sõbralikus vestluses kadus aeg märkamatu. Kui külalised olid oma nimed jäädvustanud külalisraamatusse, algas sõit Virtsu poole. Lahkumine kujunes eriti südamlükku ning parimate soovide ning lauluhelide saatel lahkuvi Haapsalust, kui kellaosut näitas üle nelja. Jõudes Kasarile oldi väga imestunud, et sild on ehitatud suuremalt osalt kuivale maale ja jõesäng selle silla jaoks liiga kitsas. Virtsu jõudes selgus, et meie ilusast sõidukist $\frac{1}{4}$ peab jääma suurele maale, kuna ühendust pidav aurik „Rudolf“ ei saa võtta meie autobust oma pardale selle liigsuuruse tõttu. Nii sõideti siis aurikul Kuivastusse ja seal asuti juba o-ü. „Ühenduse“ moodsesse, raadioga varustatud sõidukisse, mis viis edasi läbi kadakase karjamaa. Kadakate vahelt paistsid välja karvaste lehmade küüdnud seljad. Imestati seda maastikku ja veel rohkem loomi, sest tundus imeilikuna, et loomad sellelt kamaralt leiavad siiski niipalju rohulipli, et hing sees seisab. Huviobjektiks oli väikeväina tamm. Enne Kuressaare jõudmist peatuti ka kuulsa Kaali järve juures. Kuressaare jõudes olid vastas Saaremaa Politseiametnike Kogu esindajad: abikomissar T. Saarepera, konstaabel P. Ojala ja poliitilise politsei assistent M. Käl. Ööbisime Kuressaare lossis turistide kodus. Öhtul tutvuti linna ja lossiga ning järgmisel hommikul läks sõit edasi Vilsandi poole. Sõit Papisarelt Vilsandisse läks mootorpaadil. Lindude

riigis oli vastas üllalake hr. Toom, kes andis kõigist üksikasjalise seletuse, iga vähemagi asja kohta.

Veel juhtis härra Toom tähelepanu sellele, et saarel kasvab taim — taani salat, mida ei tohi katsuda ega üles kiskuda ja keelust üleastujat ootab 1,5 aastane vangirood, kuid ainult § ei teadnud lahke seletuseandja nimetada, mille järgi karistust määratakse. Ekskursiooni kostitati seal pardimunadest valmistatud klimpidega, mis eriti maitsvad. Veel tutvuti härra Toom'i muuseumi ja tuletorniga, kusjuures härra Toom andis edasi ka legende Vilsandi kohta. Tagasisõidul olid aga lainete harjad vahus, mida nähes ekskursandid muutusid näost kahvatuiks ja kogu tee Vilsandist Papisaareni valitses paljudes hirm ja seetõttu ka mootorpaadis vaikus. Kui jalg puudutas juba kuiva maad, kuuldi ohkeid ja paljudesse tuli tagasi endine tragidus, mis meenuis väga jutustust „Peipsi järvelt“. Edasi läks sõit Kuivastu poole, et raputada maha Saaremaa tolm ja jõuda veel õhtuks Pärnu. Pärnus sai osaks väga meeldiv üllatus, kuna ööbimisruumideks oli lubatud uhke Pärnu mudaravila. Järgmisel hommikul tutvuti linnaga ja seejärel sõideti edasi Viljandi poole. Teel peatuti Oisu mõisas, Loodis ja Paisiu ausamba juures. Viljandis peatuti paar tundi ja inestati linna omapära ja ilu. Eriti aga meeldis üle minna ripuvast sillast ja süüa mulgikama. Sõites mööda Mulgimaad saadi aru mulgi uhkusest ja laulusõnadest: „üüts ainus Mulgimaa!“

Põltsamaale jõudes vaadati kuulsat Põltsamaa lossi ja sõideti siis üle Jõgeva-Mustvee-Jõhvi Narva tagasi. Ilusat naudingut pakkus silmale Laiuse ümbrus vaadatuna triangulatsiooni tornist, Kavatseti külastada ka Kuremäe kloostrit, kuid halva tee tõttu jäi see teostamata. Jõhvi jõudes kuuldi, et Sillamäe lähedal on juhtunud autoõnnetus, mille järeldusel on paljud kaasreisijad saanud vigastada. Oldi õnnelikud, et oma reis oli seni läinud väga hästi. Avaldati kiitust autojuhile O. Ojale ta korraldikkuse eest ja ka Narva Linnavalitsusele, kes võimaldanud ekskursiooni teostada linna suure ja moodse autobusega.

Kõikjal, kus peatuti, külastati politseiasutusi ja ametnikke ning päevapildistati, et jätta mälestus sellest kaunist matkast kauaks-kauaks.

Võrulaste huvireis

10—14. juunini Võru Politseiametnike Kogu korraldas oma liikmeile ühes perekondadega huvireisi Lõuna-Eestisse. Ühes korraldajateks olid ametnikke õpuseks, et näha ja kuulda, kuidas töötavad ja elavad kaasvõitlejad teistes kohtades.

Sõidu marsruut oli Võru-Pärnu-Kuressaare-Vilsandi-Paide-Otepää-Võru. Sellel pikal reisil võisid kaasvõitlejad ja nende perekonnaliikmed näha hulga maakohi, linnu, kuulsat lindude riiki Vilsandi saarel, mandri inimesed aga näha merd ja vähegi tutvuda merega. Ja seda viimast saadigi, kuna ülesõit Kihelkonnast Vilsandi saarele ja lagasi toimus tulise ilmaga, nii et viskas vett ka üle puksiirlaeva parda. Vaatamata esmakordsele ülesõidule merel keegi ei haigestunud. Palju huvi pakkusid läbisõidetud linnad ja asulad, mis igauks omaette pakkus alati midagi uut ja erinevat. Suurt huvi äratas lindude elu Vilsandi kaljusel saarel.

Huvireisist, eesotsas kogu esimehe komisar J. Tilling'iga, võttis osa 28 inimest, kes reisist olid vaimustatud ja püsisid kõige aja heas tujus.

Kaasvõitlejad Pärnus, Kuressaares, Paides ja Viljandis igapidi püüdsid kõik teha meie kasuks ja hüvanguks, mille eest siinkohal avaldame palju tänu, eriti komisar Sarap'ile, abikomissaridele Sooveer'ile ja Saarepera'le, konstaabel Ojala'le ja kordnikkudele Aulik'ule ja Kõiv'ile.

Tg.

Korraldajad huvireisil

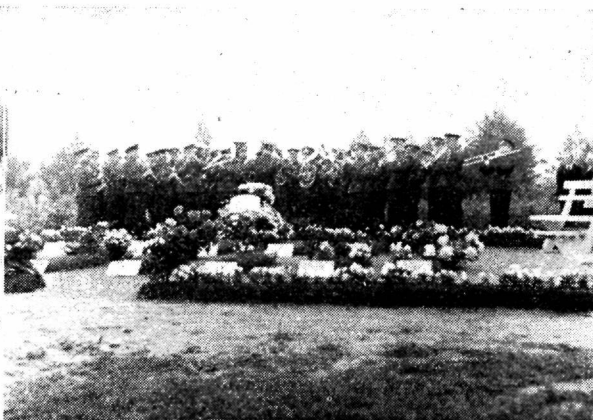
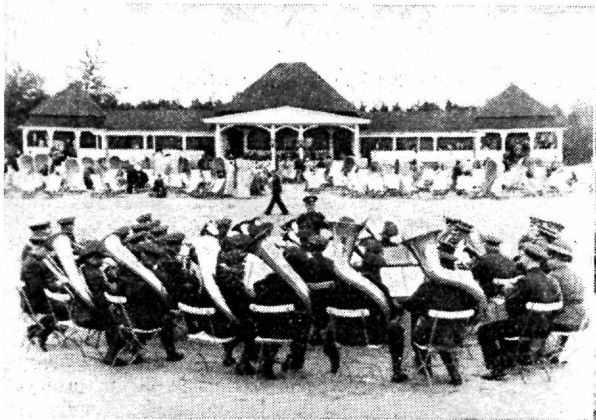
18. ja 19. juunil korraldas Tartu Politseiametnike Kogu Kultuurseksioon politseirahvale huvireisi Lõuna-Eestisse. Ühes korraldajateks olid reisi kaasa ka kohalikud ajakirjanduse esindajad, härrad H. Rebane ja V. Minneste, et ühiselt vaadelda kodumaa kaunimaid kohti.

Esimese peatuse tegi omnibus kaunis Tilleoru ja järgmise Võrus. Siin oli ette nähtud ainult lühike peatus, kus külastati kohalikku politseijaoskonda ja vaadati linna vaatamisväärsusi. Edasisõidul imetleti ilusat Rõuge maastikku, jalutati Ööbikuoru imekaunis ümbruses, vaadeldi kirikut ja vabadussõjas langenuile püstitatud mälestusmärki ning jätkati reisi suurele Munamäele. Munamäel ootas ekskursante väike pettumus, kuna sealne puust vaatetorn oli lammutatud ja uue raudbetoon-vaatetorni ehitustööd alles algastmes. Munamäe tipp on piiratud metsaga ja vaatetornita ei saa sealt midagi erilist näha. Seda huvitavam oli sõit edasi mööda Haanja kõrgustikku, ikka mäest üles ja alla, mägede vahel aga lõpmata palju ilusaid väikesi järvi. Järgmine peatus tehti Vastseliinas, kus vaadati vanu ordulossi varemeid. Öhtuks jõuti Petseri, kus kohalikud ametivennad võtsid ekskursante väga lahkesti vastu ja olid korraldanud mugava öökorteri prefektuuri ja ratsaerservi ruumesse.

Järgmisel hommikul kell 8 sõideti edasi Irboskasse, kuhu kaasa sõitsid ka mõned Petseri ametivennad, eesotsas väsimatu teejuhi konstaabel R. Saluriga. Irboskasse oli vastu sõitnud ka kohalik politseikomissar O. Sade, kes piirivalvel oli hankinud lahke loa ekskursantidele Vene piiri külastamiseks. Enne piirile sõitmist vaadati aga põneva huviga hästi säilinud vanu Irboska kantsi varemeid. Vene piiril pakkus politseirahvale erilist huvi piirivalve kõrge vaatetorn, kust pikksilma abil ulatus pilk Pihkva linna tornideni. Kui ekskursandid traataia juurest jõudsid tagasi Petseri, oli seal algamas vene rahvuspäev. Prefekt R. Kard'i lahkelt saatmisel külastati Petseri kloostrit ja kuulati pineva huviga tema ajaloolisi seletusi kloostrivaatamisväärsuste kohta. Edasi võimaldus jälgida vene rahvuspäeva puhul korraldatud lauljate ja tantsijate rongkäiku, mis lookes koor koori järele lauldes ja tantsides läbi linna laulupeo platsile, kus toimusid suured pidustused. See oli omapärasemaid ja temperamentsemad rongkäike, mida enamik ekskursante nägi esmakordselt. Rongkäigu mõjulepääsemiseks aitasid kaasa kirevad rõivastused, millele domineerivateks värvideks punane ja valge.

Kahjuks ei jätkunud pidustuste jälgimiseks palju aega, kuna algas tagasisõit Tartu poole. Tagasisõidul peatuti Värska Põhja-Laagri, kus puhati järve kaldal ratsarügemendi orkestri mängu kuulates ja sõideti siis edasi Rāpinasse, kus samuti tehti lühikene peatus. Viimane peatus tehti Tartu lähedal Luunja uue silla juures ja sealt jõuti peagi tagasi oma kodulinna, tulvil vastseid muljeid umbes 350 km. ringsõidust Võru-, Petseri- ja Tartumaa kaunimates kohtades.

—ste.

Tallinna politseinike orkestri esinemine Pärnu rannas ja Kilingi-Nõmme plahvatusohvrite ühishaual

Tallinna politseiorkestri kontserdid Pärnus ja Kilingi-Nõmmel

2. ja 3. juulil korraldas Tallinna Politseiametnike Kogu orkester kontsertreisi Pärnusse ja Kilingi-Nõmmele. Esimene esinemine oli Pärnu rannas 2. juulil kell 12. Vaatamata tuulisele ja vihma ennustavale ilmale oli kontserdi ajaks randa kogunenud arvukalt publikut. Kontserdi esimest osa segas väikeselt vihm, mis kuulajad sundis varju otsima rannahoones ja mängijad aset võtma kõlakojas. Politseiorkestri esinemised Pärnus on juba varemast ajast äratanud suurt huvi ja leidnud äldist tunnustamist. Nii kviteeris publik ka seekordsel rannakontserdil orkestri ettekandeid tugeva aplausiga.

Samuti õnnestus täiel määral teine kontsert kell 18 Kuursaali aias. Kuna ilm vahepeal oli muutunud ilusaks, oli kontserdi alguseks aed rahvast tulvil. Ettekantud palad, mis muusikaliselt hästi õnnestusid, võeti publiku poolt vastu marulise aplausiga.

Enne Pärnust lahkumist esitati Koidula platsil paar pala hommikuseks äratusmänguks, mille järelle sõideti edasi Kilingi-Nõmmele. Seal siirduti plahvatusohvrite ühiskalmule, kus mälestati surmasaanud õnnetusohvreid koraaliga ja vaikse leinaseisakuga. Kell 15 anti kontsert tule-tõrje aias, millest saadav tulu läks Kilingi-Nõmme plahvatusõnnetuse all kannatanute toetamiseks. Rahvast oli kontserdile kogunenud ennenägematult rohkel arvul. Orkestri ettekanded võeti publiku poolt vastu süra vaimustuse ja rohke aplausiga. Orkestrijuhile annetati suur kimp lilli.

Kontserdile järgnes pidu seltsimaja saalis, kus tantsu keerutati kuni kella 4-ni hommikul, mil algas tagasisõit Tallinna.

Vastuvõtt Pärnus, eriti Kilingi-Nõmmel oli väga soe ja südamluk ning lahkuti kõige paremate muljetega sealseist korraldajaist ja publikust.

Kiri puhkekodust

Olen oma puhkuste ajal juba kolm suve kasutanud Narva-Jõesuus politseiametnike puhkekodu. Nagu märgata võib, on aasta-aastalt püütud igati täiendada puhkekodude sisustust, et teha puhkekodudes viibimist mugavamaks. Siiski senini puudub üks tarvilik ese, mis oleks pidanud seal nüüd juba leiduma. See oleks raadiovastuvõtuseade, mis on olnud paljude sealviibinute sooviks. Kuuldavasti olevat raadio puudumise põhjuseks arvamine, nagu häiriks raadiomuusika puhkekodude kasutajate rahu. See põhjus, minu arvates, ei tohiks olla takistuseks raadiovastuvõtuseadme ülesseadmiseks puhkekodude üldruumi. Siis peaks ju ära keelama ka lastepere käratsemised, vallatamised ja trobikonnas treppidel jooksmised puhkekodudes, mis mõnikord küllaltki võiks häirida rahuarmastajate isikute heaolu, kuid keegi ei mõtlegi seda nõudma hakata. Arvan, et raadiomuusika, kui seda kuulata mittevaljult ja teatud kellaaegadel, ei häiri sugugi puhkusele viibijate rahu ja on kogu tarvilik ja soovitatav ajaviitmiseks, eriti siis veel, kui tuleb kinnises ruumis istuda vihmaste,

pilviste ja jahedate ilmade tõttu. On siis peale raadiomuusika huvitav kuulata värskaid päevauudiseid, ilmateateid ja muud huvitavat. Arvan, et siis ka puhkekodud leiaksid rohkem kasutamist neil kuudel, mil nüüd kasutajaid on vähe. Kes oma kodus on harjunud raadiot kuulama, tunneb selle järele võõrsil suurt puudust.

Et raadiomuusika järele vajadust tuntakse puhkekodudes, näitas valjuhääldaja ülesseadmine juuniku keskpäeval s. a. politseiametnikkude puhkekodus „Jõetare“. Nimetatud puhkekodu kasutaja kohalik prefekt oma eluruumist juhtme kaudu andis edasi puhkekodu üldruumi raadio- ja grammofoonimuusikat, ja millise huvi ja vaimustusega seda siis kõik kuulasid. Ilmastikuolud sundisid ka siis „Jõetare“ peret istuma rohkem kodus ja kuulud muusika oli kõigile suureks meelelahutuseks.

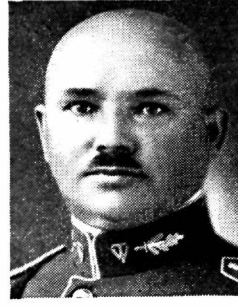
Neid ridu kirjutades loodan ühes kõigi puhkekodude kasutajatega järgneval suvel politseiametnikkude puhkekodudes eest leida raadiovastuvõtuseadmeid. Ei oleks ka üleaarne, kui seal oleks kasutada lugemiseks meie suuremad ajalehed, nagu „Uus Eesti“ ja „Päevaleht“.

V. Ojanurm

H. Kalda

E. Kaljuver

Meie juubilare

**Komissar VALDO OJANURM'e
35-aastase teenistuse juubel**

20. juulil pühitses Tallinna arestimaja politseikomissar Valdo Ojanurm oma harukordset teenistusjuubelit. Nimelt täitub kom. Ojanurmel sel päeval 35 a. riigiteenistust praeguse Eesti Vabariigi piires.

Valdo Ojanurm on sünd. 13. mail 1886. a. Virumaal Kundas mõisateenija pojana ning lõpetanud 1903. a. Tallinna 4-kl. Ekateriina Teise nimelise linnakooli, astus ametisse politseisse, teenides asjaajajana 20. VII 1903. a. kuni 1906. a. Rakvere Kreisi ülema I jaoskonna noorema abilise juures, 1906. kuni 1909. a. Tallinna Kreisi ülema 3. jsk. n. abilise juures, 1909. kuni 1910. a. sama 2. jaosk. n. abilise juures, 1910. kuni 1917. aastani Harjumaal vallasekretärina, aprillist 1917. a. kuni detsembrini samal aastal Keila jaoskonna miilitsaülemana, 15. novembrist 1918. a. kuni 1919. a. Rapla jsk. miilitsaülemana, 1919. kuni 1921. a. Harju maakonna politseiülema abina, 1921. a. kuni 1925. a. — Harju maakonna politseiülemana, 1926. a. kuni 1927. a. Tallinna-Harju prefektuuri pol.-komissarina, 1927—1928. a. — Nõmme jsk. pol.-komissarina, 1928. a. kuni 1932. a. Võru ja 1932. kuni 1934. a. Lihula jsk. pol.-komissarina, 1934—1935. a. Pärnumaa jaosk. pol.-abikomissarina ja 1. detsembrist 1935. a. kuni käesoleva ajani praegusel kohal.

Teenides aastakümneid Eesti Vabariigi piires ja puutudes kokku laialdaste rahvahulkadega, on V. Ojanurm võitnud üldise lugupidamise oma hoolsa, õiglase, kohusetruu ja vastutuleliku suhtumisega nii teenistuses kui ka väljaspool seda. Kolleegid hindavad teda kui eeskujulikke kaasametnikku ja head sõpra.

Peale otsekoheste teenistusülesannete täitmise on juubilar tegev Tallinna Politseiametnike kassa nõukogu esimehena ja Kaitseliidu Harju Maleva Rävälä malevkonna üldrühma sekretärina.

Eesti riigile ja rahvale osutatud teenete tunnustuseks on V. Ojanurm'ele annetatud Valgetähe IV klassi teenetemärk.

Juubilarile soovime palju õnne ja edu raske politseiteenistuse jätkamiseks.

HILDA KALDA 20 aastat Tallinna 6. politseijaoskonna kantseleiametnikuna

Hiljuti möödus Tallinna 6-da politseijaoskonna vanem-kantseleiametnikul Hilda Kalda'l 20 aastat sellest, mil asus teenima Tallinna 6. politseijaoskonda.

Kalda on sünd. 19. jaanuaril 1894. a. Laiuse vallas, Tartumaal. Hariduse omandas Tallinnas. 1917. a. lõpul asus teenima Tallinna 4. politseijaoskonda kantseleiametnikuna, kus teenis 1918. a. aprillikuuni. Sama aasta maikuu asus teenima Tallinna 6. politseijaoskonda. 1. okt. 1928. aastal ühendati Kalda hoolsa teenistuse eest vanemaks kantseleiametnikuks. 1935. aastal Politseivalituse direktori käskkirjaga annetati talle rahalist autasu pikaajalise, eesk., hoolsa ja kohusetruu teenistuse eest.

Tähtpäeval kaasametnikud annetasid Kalda'le mälestuseseme, soovides temale õnnerikast tulevikku.
A. P.

EDUARD KALJUVER 15 a. politseikomissarina

20. juulil k. a. pühitses Valga jaosk. politseikomissar Eduard Kaljuver (end. Freudenstein) oma 15-a. politseiteenistuse juubelit.

Ta sündis 23. märtsil 1894. a. Hageris kooliõpetaja pojana. Ta omandas esialgse hariduse Tallinna linnakoolis ja hiljem lõpetas gümnaasiumi „Tallinna Kolledz“.

1915. a. jaanuaris ta mobiliseeriti sõjaväkke ja läkitati lipnike kooli, mille lõpetas samal aastal ja saadeti ohvitserina lääne rindele sakslaste vastu. 1917. a. märtsikuus siirdus ta kodumaa- le, kus oli esimesi I-se Eesti Polgu ohvitseri polgu moodustamisel; ta määrati 10. roodu ülemaks, missugusel kohal püüis kuni 1919. a. aprillikuuni, mil väeosa sakslaste nõudel demobiliseeriti.

Saksa okupatsioonialajal töötas ta Eesti iseseisvuse ideede eest põranda all, ja oli kadunud kindral E. Pödder'i lähimaid käsilasi.

Oli esimesi ohvitseri, kes vastloodud kaitseliitlastega-koolipoistega pärast okupatsiooni sakslastelt üle võttis Tallinna sadama laod. Hiljem määrati ta Tallinna sadama komandandi abiks, teenis 1. jal. rügemendis. Edasi teenis lühemat aega 1. diviisi staabis käskudetaütja ohvitserina. Pärast Narva vallutamist 19. jaan. 1919. a. määrati ta Narva linna komandandiks ja kaitseliidu ülemaks, kus formeeris uuesti kaitseliidu ja piiriküti pataljoni, kes abistasid Narva kaitsemist punaste vastu. Sel kohal teenis ta kuni komandantuuri likvideerimiseni 1923. a. Samal aastal lõpetas ta rahuaegse ohvitseride kursuse ja pärast endise koha likvideerimist sõjaväes arvati ta kapteni auastmes reservi. 20. juulil 1923. a. astus politseiteenistusse ratsareservi politseikomissarina Tallinnas, kus teenis järjest 11 a.

Juubilar on energiliselt osa võtnud 1924. a. 1. detsembrini mässukatse mahasurumisest.

Ratsareservi politseikomissari ameti kõrval oli ta ühtlasi kogu politsei laskeasjanduse juht. Tema poolt organiseeriti meeskond Tallinna-Helsingi politsei vaheliseks võistlusiks, kes senini on võidukas.

1934. a. sügisel määrati E. Kaljuver Tartu 2. jaosk. politseikomissariks ja 1. juunil 1936. a. Valga jaosk. politseikomissariks, kus teenib

Tall.-Harju
prefektuuri
ujumiskursusest
osavõtjad.
Ees vormis —
kursuse juhatajad

käesoleva ajani. Vahepeal on ta täiendanud ja värskendanud oma sõjalisi teadmisi ja omandanud majori auastme.

Oma ameti kõrval on tal jõudu ja tahtmist jätkunud osavõtuks seltskondlikust tööst, olles tegev kaitseliidu Valga linna malevkonna pealiku abina, Noorkotkaste Valga linna malevkonna vanemana, Vabadusristi Vendade Ühenduse Valga osakonna juhatuse sekretärina ja veel teisis organisatsioonides.

Sõjaliste teenete ja oma korraliku ja kohusetruu teenistuse eest on komissar Ed. Kaljuver saanud tasuta normaaltalu, rahalise autasu ja mitmed kõrgemad aumärgid nii Eesti kui ka välisriikide omi.

Kaasametnikud ja -kodanikud hindavad juubilaril inimesena kui head sõpra ja nõuandjat ja komissarina kui ausat, õiglast ja siirast töömest. Soovime juubilarile palju õnne, tervist ja palju aastaid edaspidiseks tööks.

Komissar AUGUST SALLUM 40-aastane

19. juunil s. a. pühitses Tõrva jaoskonna politseikomissar August Sallum oma 40. sünnipäeva.

August Sallum sündis 19. juunil 1898. a. Tartus kaupmehe pojana. Hariduse omandas Tartu Reaalkoolis, mille lõpetas 1920. a., olles vahepeal vabatahtlikuna osa võtnud vabadosjast Tartu Kooliõpilaste Pataljoni koosseisus. Gümnaasiumi lõpetamise järele jätkas ta õppimist Tartu Ülikooli õigusteaduskonnas. 1926. a. sügisel astus Politseikooli kõrgemasse klassi, mille lõpetamise järele järgmisel kevadel määrati Tartu 2. politseijaoskonda, kus teenis 1. raj. konstaablina kuni 1930. a. aprillini, mil määrati Narva 2. jaoskonna politseikomissari kohustetäitjaks, ja sealt juba 5. mail Jõhvi jaosk. politseikomissariks, missugusel kohal teenis kuni 1. juunini 1936. a., kust siis asus oma praegusele teenistuskohale.

Peale otseste ametiülesannete täitmise on juubilar elavalt osa võtnud ka seltskondlikest üritustest, olles praegu tegev Valga Maleva Suurtükiväe div. üksikpatarei nr. 2 majanduspealikuks.

Kaasametnikud ja kaaskodanikud tunnevad komissar A. Sallumi õiglase ja kohusetruu politseiametnikuna, kes oma lahkuse ja heatahtlikkusega on võitnud üldise lugupidamise nii teenistuses kui väljaspool teenistust.

Soovime juubilarile palju õnne, edu, tervist ja jõudu edaspidiseks.

Eesti laskurid rahvusvahelistel laskevõistlustel 1931.–1937. a.

Eesti Laskurliidu toimetusel on ilmunud raamat „Eesti laskurid rahvusvahelistel laskevõistlustel 1931—1937. a.“ Raamat annab lühikese läbilõike Eesti Laskurliidu loomise ajastust, esimestest sammudest võistluste korraldamise ja neist osavõtmise alal. Edasi on pikemalt käsitatud Eesti laskurmeeskondade ettevalmistust Lvovi, Rooma ja Helsingi rahvusvahelistele laskevõistlustele. Siit võib leida vastuse, miks Eesti laskurmeeskond on seni edukalt esinenud rahvusvahelistel laskevõistlustel, mida tabavalt on väljendanud šveitsi „Schützenzeitung“ järgmiselt: Eesti laskurid Lvovis äratasid tähelepanu, Roomas — üllatust ja Helsingis olid sensatsiooniks.

Viimase peatükina raamatus leidub Laskurliidu esimehelt kindral O. Sternbeck'ilt kirjutis pealkirjaga „Ja nüüd?“. Siin kindral O. Sternbeck kogunud laskeala juhina analüüsib meie laskurite seniseid saavutusi, edu ja ebaedu põhjusi üksikutel esimestel rahvusvahelistel võistlustel. Eriti väärtuslikuks tuleb lugeda siin arutlusi üksikute relvade võimete kohta, mis lubavad laskuril teostada enesekontrolli ja selgusele jõuda, kunas tuleb vigu otsida enese ja kunas relva juurest. Siit võib leida andmeid palju ühe või

teise relvaga parimal juhul üldse võib saavutada laskmisel ühest või teisest asendist, kui on teada relva jooksutihedus ja tabamuspildi keskmine raadius.

Raamatu lõpul leiduvad tabelid mitmesuguste relvade (vabapüss, v. kal. vabapüss, sõjapüss, vabapüstol) maailma, Eesti ja Soome laskerekordide kohta, mis annab võimaluse laskureile oma võimeid võrrelda maailma parimatega vastaval alal.

Ka trükitehniliselt on raamat kõigiti korralik ja varustatud rikkalikult hästi õnnestunud piltidega.

Arvestades celtoodut, käesolev raamat tuleb lugeda väärtuslikuks käsiraamatuks laskureile ja kõigile laskespordi harrastajaile, kust võib leida juhiseid oma lasketaseme arendamiseks ning lasketulemuste võrdlemiseks kodumaa kui maailma parimatega.

Vabamüügile raamat pääseb kuuldavasti püüratud arvul hinnaga kr. 1.50.

A. N.

Kergejõustiku ja ujumise võistlused Viljandis

Viljandi Politseiametnike Kogu korraldas 21. juunil s. a. Viljandi järveäärsel staadionil ja ujumisebasseinis Viljandi Politseiametnike Kogu liikmete vahelised kergejõustiku ja ujumise võistlused. Osavõtt võistlusist oli rohkearvuline. Tehnilised tulemused jäid alla keskpärasest, kuna ilm oli väga külm ja vihmane ning teiseks staadion suurtest sadudest pehme.

Tehnilised tulemused. 100 m jooks: 1) G. Auli (Viljandi jsk.) — 12,8 s., 2) konst. A. Voltre (Viljandi jsk.) — 13,3 s., ja 3) konst. A. Sooveere (Viljandi jsk.) — 15,9 s. Kaugusnappes: 1) konst. G. Auli — 5,34 m, 2) konst. A. Voltre — 5,29 m, 3) konst. H. Räitsak (Viljandi jsk.) — 4,98 m. Odaheites: 1) konst. Raidla (Viljandi jsk.) — 43,32 m, 2) konst. H. Räitsak — 42,30 m ja 3) konst. G. Auli — 38,30 m. Kettaheites: 1) konst. H. Räitsak — 35,33 m, 2) konst. Raidla — 30,70 m ja 3) kordnik E. Tamm (Põltsamaa jsk.) — 28,77 m. Kuulitõukes: 1) konst. H. Räitsak — 12,10 m, 2) konst. Raidla — 10,93 m ja 3) konst. G. Auli — 10,46 m. Granaadiheites hooga (kaigas): 1) konst. H. Räitsak — 63,03 m, 2) Pol. pol. assistent E. Tali — 54,60 m ja 3) konst. G. Auli — 53,87 m. Teivaskaugushüppes: 1) konst. G. Auli — 6,30,5 m, 2) konst. A. Voltre — 5,98 m ja 3) konst. A. Sooveere — 5,98 m. 1500 m jooks: 1) konst. E. Paas (Põltsamaa jsk.), aeg — 5 m. 46 s., 2) konst. G. Auli, aeg — 5,45 ja 3) konst. A. Sooveere, aeg — 5 m. 46 s.

Ujumine: 50 m. vabalt: 1) konst. Raidla — 36 sek., 2) konst. Voltre ja 3) konst. E. Raud (Viljandi jsk.); 100 m. rinnuli: 1) konst. V. Raidla — aeg 3 m. 14 s., 2) konst. E. Raud ja 3) konst. Voltre. Võistlused pikematele distantidele jäid pidamata külma vee ja ilma tõttu.

Kergejõustikus üldpunktidega kuuele esikohale tulnule ja ujumises kolmele esikohale tulnule olid välja pandud Kogult väärtuslikud individuaalauhinnad, mis pärast võistlusi jagas välja prefekt J. Vares, pöördudes võistlusist osavõtjate poole vastava kõnega, milles selgitas kehaliskasvatusala tähtsust politseiperes.

K. P.

Politsei teenistusalased kuuevõistlused Pärnus

28. ja 29. juunil s. a. korraldas Pärnu Politseiametnike Kogu Viljandi-Pärnu prefektuuri administratiivpiirkonnas asuvate politseiüksuste vahelised teenistuse iseloomuga kuuevõistlused.

Kavas olid ette nähtud järgmised alad: 1) lahinglaskmine püstolist FN kal. 7.65; 2) teivaskaugushüpe; 3) teatejooks 3×100 m, 4) õppekäsigranaadi (kaigas) vise paigalt; 5) 100 m. jooks 30 kg raskuse liivakotiga ja 6) 5 km patrullrännak. Kõik alad sooritati teenistusrõivatuses (vorm nr. 2) ja rakmeis.

Igal võistluslalal võis üksus välja panna 5 meest, kusjuures arvestati 3 parema tagajärjed, igal üksusel oli võimalus võistluslale eraldi komplekteerida meeskond eri koosseisus.

Laskmine toimus Pärnu Garnisoni laskerajal, kuna ülejäänud alad staadionil (patrullrännakul lähe ja lõpp).

Parimaks üksuseks osutus Pärnu linna politseijaoskonna meeskond, võites seega teiskordselt Politseiametnike Keskkogult väljapandud rändauhinna. Võistlusil pinevamat konkurentsi auhinnale oleks võinud pakkuda Viljandi politseijaoskonna meeskond, kuid 3×100 m. teatejooksus, milles tuli võitjaks ajaga 42,9 s., kaotas viimane meeskonna liige jooksul mütsi umbes 20 m enne lõpu läbistamist ja jooks tühistati.

Võistlusil peakohtunikuna teotsev Pärnumaa spordinõunik J. Tamm, samuti teised kohtunikud toimusid äärmise hoolsuse ja erapooletusega ja Pärnu Politseiametnike Kogu poolt oli kõik tehtud võistluste heaks kordaminekuks. Võistluste esimesel päeval segas tunduvalt tehnilisi tulemusi vihm, libedaks muutunud hüppe- ja jooksurajad.

Tehnilised tulemused.

Lahinglaskmine püstolist 25 m ühes 50 m jooksuga (aeg 45 sek.):

1) Viljandi pol.-jsk. meeskond, koosseisus konst. Veskimets, Raud ja kordnik Pungaste, tulemusega 87 silma, 2) Põltsamaa pol.-jsk. meeskond, tulemusega 79 silma, 3) Pärnu linna pol.-jsk. meeskond, tulemusega 74 silma.

Individuaalselt osutusid parimaiks: 1) konst. J. Veskimets 37 silma, 2) konst. R. Reitak 37 silma ja 3) konst. K. Kala 34 silma.

Teivaskaugushüppes: 1) Pärnu linna pol.-jsk. meeskond, koosseisus: kordnikud Linnaste, Ausmaa ja Hallik, kogusummas 17 m 10 sm. 2) Mõisaküla pol.-jsk. meeskond, kogusummas 16 m 95 sm. ja 3) Põltsamaa pol.-jsk. meeskond, kogusummas 16 m. 45 sm.

Individuaalselt osutusid parimaiks: 1) kordnik O. Linnaste, tulemusega 6 m 30 sm, 2) konst. H. Helmet, tulemusega 5 m 85 sm ja 3) konst. E. Raja, tulemusega 5 m 70 sm.

Teatejooks 3×100 m: 1) Mõisaküla pol.-jsk. meeskond, koosseisus konstaablid Raja, Juudas ja Helmet, aeg 43,4 s. 2) Pärnu linna pol.-jsk. meeskond, aeg 45 s. ja 3) Põltsamaa pol.-jsk. meeskond ajaga 48,6 s.

Õppekäsigranaadi (kaigas) viskes paigalt: 1) Pärnu linna pol.-jsk. meeskond, koosseisus: kordnikud Hallik, Vall ja Paju, tagajärjega 137 m. 2) Viljandi pol.-jsk. meeskond, tagajärjega 124 m. ja 3) Mõisaküla pol.-jsk. meeskond, tagajärjega 117 m.

Individuaalselt osutusid parimaiks: 1) kordnik J. Hallik 49 m. 2) konst. H. Helmet 46 m. ja 3) kordnik A. Vall 45 m.

100 m. jooks 30 kg. liivakotiga: 1) Pärnu linna pol.-jšk meeskond, koosseisus kordnikud O. Linnaste, B. Jürisalu ja O. Paju, keskmine aeg 56,2 sek., 2) Mõisaküla pol.-jšk. meeskond, ajaga 57,7 sek., ja 3) Viljandi pol.-jšk. meeskond, ajaga 58,8 sek.

Individuaalselt osutusid parimaiks: 1) O. Linnaste — aeg 17,6 sek., 2) konst. H. Juudas — aeg 18,1 sek. ja 3) konst. H. Räätsak — aeg 18,4 sek.

5 km. patrullrännak: 1) Pärnu linna pol.-jšk. meeskond, koosseisus allkonst. E. Külvet ja kordnikud O. Linnaste, R. Pedasto, O. Paju ja F. Merivee, aeg 24 m. 21,5 sek., 2) Mõisaküla pol.-jšk. meeskond, aeg 25 m. 5 s., ja 3) Põltsamaa pol.-jšk. meeskond, aeg 27 m. 2 s.

K. P.

Politsei teenistusalased kuuevõistlused Petseris

29. ja 30. juunil s. a. korraldas Petseri Politseiametnike Kogu Spordisektsioon Petseri-Võru prefektuuri administratiivpiirkonnas asuvate politseiuksuste vahelised teenistuse iseloomuga kuuevõistlused, milledest võttis osa kuus politseiuksust.

Võitjaks tuli 30,5 punktiga prefektuuri meeskond, omandades teiskordselt Politseiametnike Keskkogu Spordisektsioonilt väljapandud väärtusliku rändauhinna. Teiseks tuli Värskas politseijaoskond 25,5 punktiga ja kolmandaks Põlva politseijaoskond 25,5 punktiga, kuid kellel individuaalkohad olid halvemad Värskas politseijaoskonnast.

Tehnilisi tulemusi:

1. Lahinglaskmine püstolist 25 m. ühes 50 m. jooksuga.

1. Petseri politseijaoskond, koosseisus: konst. R. Raag, v. kordn. A. Härm ja asjaajaja E. Kunst — kogusumma 115 silma. 2. Põlva politseijaoskond, koosseisus: konst. A. Pauska, konstaabel J. Järvala ja konst. E. Reiman — kogusumma 93 silma. 3. ja 4. koha jagavad Värskas ja Võru politseijaoskond — kummalgi kogusummas 88 silma.

Individuaalselt oli parim v.-kordn. A. Härm, Petseri jšk. — 53 silma.

2. 100 m. jooks kandamiga.

1. Prefektuuri meeskond, koosseisus: konst. P. Raiküla, konst. A. Reimand ja kordn. V. Lepisk, üldajaga 54,1 sek. 2. Värskas politseijaoskond, koosseisus: konst. L. Kroon, konst. J. Keerpärg ja asjaajaja L. Hermlin, üldajaga 55,9 sek., ja 3. Põlva politseijaoskond, koosseisus: konst. A. Pauska, konst. J. Järvala ja konst. A. Tulnola, üldajaga 60,3 sek.

Individuaalselt oli parim asjaajaja L. Hermlin, Värskas jšk. — 16,8 sek.

3. Granaadivise paigalt.

1. ja 2. Prefektuur ja Põlva politseijaoskond. Prefektuuri meeskond, koosseisus: konst. P. Raiküla, konst. A. Reimand ja allkonst. K. King, saavutas kogusummas tulemuse — 140 m. Põlva politseijaoskond, koosseisus: konst. A. Pauska, konst. J. Järvala ja asjaajaja E. Männiste, saavutas sama tagajärje — 140 m. 3. Antsla politseijaoskond, koosseisus: konst. J. Kurg, konst. A.

Valdmaa ja konst. A. Tiganik, tagajärg — 127 m.

Individuaalselt oli parim allkonst. K. King, prefektuur — 52,95 m.

4. Teivaskaugushüpe.

1. Värskas politseijaoskond, koosseisus: konst. J. Pirnpuu, konst. L. Kroon ja asjaajaja L. Hermlin, tagajärg — 18,15 m. 2. Prefektuuri meeskond, koosseisus: konst. P. Raiküla, konst. A. Reimand ja kordn. V. Lepisk, tagajärg — 17,55 m. 3. Võru politseijaoskond, koosseisus: konst. J. Pint, konst. E. Vingissaar ja konst. A. Sark, tagajärg — 17,10 m.

Individuaalselt oli parim konst. P. Raiküla, prefektuur, tagajärg — 6,48 m.

5. Teatejooks 3×100 m.

1. Prefektuuri meeskond, koosseisus: konst. P. Raiküla, v. kordnik A. Leemet ja kordn. V. Lepisk — aeg 41,1 sek. 2. Värskas politseijaoskond, koosseisus: konst. J. Pirnpuu, konst. L. Kroon ja asjaajaja L. Hermlin — aeg 41,9 sek. 3. Põlva politseijaoskond, koosseisus: konst. A. Pauska, konst. J. Järvala ja konst. A. Tulnola — aeg 43,9 sek.

6. 5 km. patrullrännak.

1. Prefektuuri meeskond, koosseisus: konst. P. Raiküla, v. kordnik A. Leemet ja kordn. V. Lepisk — aeg 21.01,5 sek. 2. Petseri politseijaoskond, koosseisus: v. kordn. A. Vare, k. am. A. Karimo ja k. am. E. Kald. 3. Põlva politseijaoskond, koosseisus: konst. A. Pauska, konst. J. Järvala ja konst. A. Tulnola — aeg 24,46 sek.

Prefekt R. Kard andis võitjale meeskonnale üle rändauhinna ja Petseri ja Võru Politseiametnike Kogude poolt ühiselt väljapandud individuaalauhinna igal alal kolmele esimesele kohale tulnud võistlejale, kusjuures hr. prefekt märkis muu seas, et tagajärjed kergejõustikus on võrreldes eelmise aastaga tublisti paranenud, kuna laskmises on märgata tagasiminekut.

Treeningvõistlused püstolist laskmises Tartus

Tartu Politseiametnike Kogu Laskursektsioon korraldas 30. juunil Tartus treeningvõistlused püstolist laskmises. Võistlejad jagati kahte klassi: A klassi kuulusid II ja kõrgemate klasside laskurid, B klassi aga III ja algklassi laskurid. Lasti 25 meetriit püstoli 10-ringilise normaalmärklehte, A klassis 20 ja B klassis 15 lasku. Võistlusrelvaks oli Browning FN kal. 7.65.

Võistlustele oli üles annud üle 80 laskuri, neist aga osa loobus. Vaatamata tuulisele ja tormisele ilmale võistluspäeval saavutati siiski päris keskpäraseid tagajärge, millega treeningvõistlus tuleb pidada täiesti kordalainuks.

A klassist tulid kohtadele:

1) Vanemkordnik Johannes Niilus — 149 silmaga, 2) Konstaabel Endel Truu — 144 s., 3) Kordnik Oskar Lillo — 136 s., 4) Konstaabel August Saarla — 127 s., 5) Konstaabel Bernhard Maanso — 126 silmaga.

B klassis saavutasid esikohad:

1) Allkonstaabel Ain Metsküla — 104 silmaga, 2) Konstaabel Verner Kulmar — 99 s., 3) Kordnik Arnold Kaasik — 97 s., 4) Kordnik Jüri Rimmel — 94 s., 5) Kordnik Aksel Ruus — 91 silmaga.

Kõigile esikohtadele tulnud võistlejale jagas auhinnaid välja Laskursektsiooni esimees politseikomissar B. Kolk. —ste.

Spordivõistlusist Lääne-Saare prefektuuris

1. ja 2. juulil s. a. korraldas Haapsalu Politsei-ametnike Kogu ühiselt Kuressaare Politseiametnike Koguga Lääne-Saare prefektuuri üksuste vahelised teenistusiseloomuga kuuevõistlused ja mõlema kogu liikmete vahelised võistlused laskmises ja ujumises.

Kuuevõistlusist võttis osa kolm üksust. Parimaks üksuseks osutus Kuressaare politseijaoskonna meeskond, kes võitis teiskordselt Politsei-ametnike Keskkogu Spordisektsiooni auhinna.

Tehnilised tulemused olid:

Lahingkorras püstolist laskmises:

1) Kuressaare pol. jsk. meeskond, koosseisus: konst. A. Kask, konst. A. Vahi ja kordn. N. Kitt, kogusummas 104 silma, 2) Haapsalu pol. jsk. meeskond, koosseisus: konst. R. Veere, konst. J. Laurits ja kordn. R. Münt — 48 silma, 3) Hiiu-Kärdla pol. jsk. meeskond, koosseisus: konst. V. Metski, konst. V. Kalda ja v. krdn. K. Rasu — 35 silma.

Individuaalselt osutusid parimaiks: 1) konst. A. Kask — Kuressaare jsk. — 43 silma, 2) kordn. N. Kitt — Kuressaare jsk. 36 s., 3) konst. R. Veere — Haapsalu jsk. — 31 s.

100 m. jooks kandamiga:

1) Kuressaare pol. jsk. meeskond, koosseisus: konst. A. Kask, konst. M. Kitt ja konst. O. Saluste, üldaeg 54,8 s., 2) Haapsalu pol. jsk. meeskond, koosseisus: konst. J. Laurits, konst. R. Veere ja kordn. R. Münt, üldaeg 59,6 s., 3) Hiiu-Kärdla pol. jsk. meeskond, koosseisus: konst. V. Metski, konst. V. Kalda ja v. kordn. K. Rasu, üldaeg 64,4 s.

Individuaalselt osutusid parimaiks 1) konst. O. Saluste — Kuressaare jsk. aeg 17,3 s. 2) konst. V. Tamm — Raudtee jsk. — 17,3, 3) konst. J. Laurits — Haapsalu jsk. — 18,2 s.

Granaadivise paigalt:

1) Hiiu-Kärdla pol. jsk. meeskond, koosseisus: konst. V. Metski, konst. V. Kalda ja v. kordn. K. Rasu, üldtagajärg 122 m, 2) Kuressaare pol. jsk. meeskond, koosseisus: konst. A. Kask, konst. A. Vahi ja krdn. N. Kitt üldtagajärg 115 m. 3) Haapsalu pol. jsk. meeskond, koosseisus: konst. R. Veere, krdn. E. Läll ja krdn. R. Münt, üldtagajärg 107 m.

Individuaalselt osutusid parimaiks 1) konst. V. Tamm — Raudtee jsk. — 46,37 m, 2) konst. V. Metski — Hiiu-Kärdla jsk. — 43,74 m. 3) konst. A. Vahi — Kuressaare jsk. — 42,31 m.

Teivaskaugushüpe.

1) Hiiu-Kärdla pol. jsk. meeskond, koosseisus: konst. V. Metski, konst. V. Kalda ja v. krdn. K. Rasu, üldtagajärg 17,70 m, 2) Kuressaare pol. jsk. meeskond, koosseisus: konst. M. Kitt, konst. O. Saluste ja krdn. N. Kitt, üldtagajärg 17,55 m, 3) Haapsalu pol. jsk. meeskond, koosseisus: konst. R. Veere, krdn. E. Läll ja krdn. R. Münt üldtagajärg 16,95 m.

Individuaalselt osutusid parimaiks: 1) konst. V. Kalda — Hiiu-Kärdla jsk. — 6,30 m. 2) konst. V. Tamm — Raudtee jsk. — 6,24 m. 3) konst. M. Kitt — Kuressaare jsk. — 6,11 m.

Teatejooks 3 korda 100 m.

1) Haapsalu pol. jsk. meeskond, koosseisus: konst. J. Laurits, krdn. E. Läll ja krdn. R. Münt, üldaeg 42,8 s. 2) Kuressaare pol. jsk. meeskond, koosseisus: konst. M. Kitt, konst. A. Kask ja konst. O. Saluste, aeg 43,0, 3) Hiiu-Kärdla jsk. mees-

kond, koosseisus: konst. V. Metski, konst. V. Kalda ja v. krdn. K. Rasu, aeg 47,0.

5 km. patrullrännak.

1) Kuressaare pol. jsk. meeskond, koosseisus: konst. M. Kitt, konst. O. Saluste ja krdn. N. Kitt aeg 25 m. 38 s. 2) Hiiu-Kärdla jsk. meeskond, koosseisus: konst. V. Metski, konst. V. Kalda ja v. krdn. K. Rasu aeg 27 m. 29 s. 3) Haapsalu pol. jsk. meeskond, koosseisus: konst. R. Veere, krdn. E. Läll ja krdn. R. Münt aeg 29 m. 13 s.

Ujumisvõistluses:

50 m. vabalt ujumine:

1) kordn. N. Kitt — Kuressaare jsk. — aeg 42,3 s. 2) konst. J. Laurits — Haapsalu jsk. 43,1 s. 3) konst. V. Tamm — Raudtee jsk. 46,1 s.

100 m. vabalt ujumises:

1) krdn. N. Kitt — Kuressaare jsk. — aeg 2 m. 07,9 s., 2) konst. J. Laurits — Haapsalu jsk. 3) konst. M. Kitt — Kuressaare jsk.

Laskevõistluses olid tagajärjed järgmised:

Sõjapüssist 200 m. distantsilt:

1) konst. A. Havi — Märjamaa jsk. 124 silma, 2) konst. A. Oopkaup — Haapsalu jsk. 110 s. 3) konst. A. Samet — Haapsalu jsk. 109 s.

püstolist 25 m:

1) konst. V. Tamm — Raudtee jsk. — 114 silma, 2) kordn. N. Kitt — Kuressaare jsk. 112 s., 3) konst. R. Veere 110 s.

väikekaliiberpüssist:

1) konst. A. Havi — Märjamaa jsk. 274 silma, 2) konst. V. Metski — Hiiu-Kärdla jsk. — 271 s., 3) konst. R. Veere — Haapsalu jsk. — 270 s.

Võistlejaile andis prefekt L. Kane pärast võistlusi üle rändauhinna ja individuaalauhinnad.

**POLITSEITALITUSE DIREKTORI
KÄSKKIRI Nr. 13**

Rahvusvahelisest korrespondents-laskevõistlusest väikekaliiberpüssist võttis käesoleval aastal osa kaks politseimeeskonda. Võistlus toimus 12. juunil Tondi laskerajal. Võistluse tulemused näitasid, et politseiametkond on möödunud aasta kestel teinud laskespordi arendamise alal väga tõhusat tööd. Tunduvalt on paranevad mõlema meeskonna poolt saavutatud punktide kogusumma, samuti on tippmeeskondades märgata juurdekasvuna uusi laskureid, mis tagab ka edaspidi selle spordiharu arendamist tõusu suunas.

Võistluseks ettevalmistamise alal tehtud tubli treeningu ning väarikalt esinemise eest rahvusvahelisel matšil avaldan teenistuse nimel kiitust järgmisile politseiametnikele: 1) politseikomissar A. Ottisaar'ele (393 s.), 2) allkonstaabel A. Hütt'ile (396 s.) 3) vanemkordnik A. Madjak'ule (386 s.) ja 4) kordnik A. Reisalule (395 s.) — Tallinna-Harju prefek-

tuurist, 5) assistent J. Pürnile (396 s.) — poliitilisest politseist, 6) assistent B. Raadik'ule (391 s.) — Paide kriminaalpolitseist, 7) konstaa-bel H. Kuk'ele (391 s.) — Narva prefektuurist, 8) kordnik F. Vaher'ile (395 s.) — Viru-Järva prefektuurist, 9) kordnik A. Ausma'le (394 s.) — Viljandi-Pärnu prefektuurist ja 10) konstaabel A. Havi'le (397 s.) — Lääne-Saare prefektuurist.

Loodan, et laskespordi alal seni saavutatud

tagajärjed virgutavad politsei laskurite peret veel intensiivsemale tööle ning et see tähtis ala leiaks palju poolehoidjaid politseiametkonnas.

Joh. Sooman,
direktor.

Tunnustatakse maksvusetuks

Artur Peetri p. Mägi kaitseliidu liikmekaart, v. a. Võru maleva pealikult 21. 12. 35. a. Nr. 6469/40362 all.

TOIMETUS JA TALITUS: Toompea loss, Tallinnas. Eesti Pangas 543. Posti jooksev arve 377. Postkast üksiknumber 30 snt. **Kuulutuste hinnad:** 1/4 lk. Kr. Välis- ja esimene sisekaas Kr. 100. Pea- ja vastutav toimetaja: **A. Liit.** Tegev toimetaja:

Telef.: toimetus 476-31, talitus 448-92. Jooksev arve 438. **Tellimishind:** aastas Kr. 6.—, poolaastas Kr. 3.—, 60.—, 1/2 lk. Kr. 30.—, 1/4 lk. Kr. 15.—, 1/8 lk. Kr. 7.50.—. Tagumine sisekaas Kr. 75.—. **H. Põldvere.** Väljaandja: **Politseiametnike Keskkogu.**

Kõige soodsamalt ostate igasugust kaupa, põllutööriistu, masinaid jne.

Narva Tarvitajateühingust „OMA-ABI“

Asut. 1913. a.

Peakauplus: Tallinna mnt. nr. 5, tel. 2-13. **Kauplus nr. 1:** Sepa tn. nr. 44, tel. 2-72. **Kauplus nr. 2:** Uus liin nr. 2, tel. 1-51.

Restoran-Võõrastemaja

„Naroova“

Narvas, Uus liin nr. 5.

Odavad suupisted, maitavad lõunad ja viisakas teenimine.

RICHARD PAAVEL'i

Segakauplus ja leivatööstus.

NARVAS, Uus liin nr. 65.

HOTELL-RESTORAN

„PETERBURG“

on Narvas parim.

Suur-Viru tn. nr. 13—9. Tel. 54.

Koloniaalkauplus

Dimitri Volkov

Narvas, Seene tn. nr. 1.

Raua-, värvi-, tapeti- ja klaasikauplus

K. KÜTT

Narvas, Peetri pl. ja Malmi tn. nr. 1, tel. 2-24

Parim daamide juuksetööstus
Narvas, Eha tän. nr. 2, tel. 3-79

„E I I S“

KAASIKU PIIMATÖÖSTUS

ja

KAUPLUS

NARVAS, Uus liin nr. 50.

Restoran „LENNUK“

on koht, kus leiata kõike meelepärast. Hinnad mõõdukad ja kiire ning külalishalke teenimine.

Narvas, Uus liin nr. 56, tel. 1-54.

J. PÜTSEPP'a

SÕOGISAAL, asut. 1915. a.

Narvas, Kooli pl. nr. 1.

A. OLLI

Piima- ja toiduainetekauplus

Narvas, Jaama tn. nr. 1.

N. H. Timofejev'i

valmisriiete kauplus Narvas.

Külastage Narva-Joaoru Rannahoone kohvik-
cinclauda. Avaralt rõdult meelikõitev vaade
ajaloolistele kindlustele.

K. Vaher'i

segakauplus ja õllemüük Narvas, Kiriku t. 11

Narva-Jõesuu Tarvitajateühing

Peakauplus, Uus tän. nr. 2. Tel. 38.

Osakonnad: Jaan Poska tän. nr. 61, tel. 3.

Riigi-viinakauplus, Vabaduse 23.

Hotell-Restoran „FRANTSIA“

N.-Jõesuu, S.-Lootsi tän. nr. 8, tel. 12.

Mugavad ja odavad toad. Hea köök. Korralik teenimine. Rikkalik einelaud jne. jne.

Liha- ja vorstikauplus O. IVKIN

N.-Jõesuu, Turuplats nr. 26, tel. 18-24.

Osak. J. Poska tän. nr. 50, tel. 83.

Vorsti-, delikatess- ja koloniaalkauplus
UHISUS EESTI LIHAEKSPORT
Lihatsentraal nr. 28, tel. 70.
Narva-Jõesuu, Vabaduse tän. nr. 18.

Pansion „Sagitta“ Söögisaal

Narva-Jõesuu, Vabaduse tän. nr. 14.

Pagari- ja kondiitriäri V. Nõmm

Narva-Jõesuu, Uus tän. nr. 8, tel. 80.

Pansion „Olümpia“

Narva-Jõesuu, Pargi tän. nr. 8.

Mugavad toad,
head ja odavad lõunad. — — —
Narva-Jõesuu, Vabaduse tän. nr. 16.

Pansion-söögisaal „Blau Monde“
Narva-Jõesuu, Vabaduse tän. nr. 22.

Pansion „Benita“

Narva-Jõesuu, Sepa tän. nr. 1-b.

Pansion „Lugenberg“

Narva-Jõesuu, Karja tän. nr. 10.

Pansion „Košer“

Narva-Jõesuu, Vabaduse tän. nr. 26.

A.-s. Ginovker
Narva-Jõesuu osakond.

Turistide kiosk „SOUVENIR“

Narva-Jõesuu, Vabaduse tän. nr. 32.

Soodsaim mälestusesemete ostukoht.

Hotell-Restoran „PAULI-BAAR“

Narva-Jõesuu, S.-Lootsi tän. nr. 4, tel. 29.

Pagari- ja kondiitriäri A. Epelbaum

Narva-Jõesuu, Uus tän. nr. 6.

„Kawe“ saaduste
soodsaim ostukoht
Narva-Jõesuu, Vabaduse tän. nr. 22.

Kondiitriäri ja kohvik

Narva-Jõesuu, Vabaduse tän. nr. 27.

Pansion „Jürgenson“

Narva-Jõesuu, Mere tän. nr. 3.

Pansion „Grünberg“ Narva-Jõesuu, Pargi tän. nr. 18

Kuurhoone taga, metsa ääres.

Mugavad toad,
head ja odavad lõunad. — — —
Narva-Jõesuu, Mere tänav nr. 8.

Pansion „Fridau“ M. Balder.

Narva-Jõesuu, Karja tän. nr. 14.

Kosmeetika- ja parfüümiäri H. SAMPAL.

Narva-Jõesuu, Vabaduse tän. nr. 26.

Pansion „Landesen“

Narva-Jõesuu, Kesk tän. nr. 3.

Pansion-söögisaal „Nord“

Narva-Jõesuu, Vabaduse tän. nr. 20.

R. Mill

Narva-Jõesuu, Vabaduse tän. nr. 6.

NARVA-JÖESUU RANNAKOHVIK

Telefon nr. 28

IGA PÄEV KELLA -5- TEE

ÕHTUTI KONTSERT- JA TANTSUMUUSIKA

Pesu- ja puduäri R. ARULA
Narva-Jõesuu, Vabaduse tän. nr. 8.

Söögisaal M. KUTTANEN
Narva-Jõesuu, Vabaduse tän. nr. 7.

Anna Lindmäe
Narva-Jõesuu, Turuplats nr. 12.

Suvitajaile soodsam piima- ja toiduainete ostukoht Narva-Jõesuu, Vabaduse tän. nr. 22.

Puuvilja-, marjade- ja karast. jookide kaupl.
Ivan Krotkov Narva-Jõesuu, Vabaduse tän. 12

JOH. VINK, kirjutusmaterjal- ja lastemänguasjade kpl.
Narva-Jõesuu, Vabaduse tän. nr. 18.

Puduäri M. Lukas Narva-Jõesuu, Vabaduse tän. nr. 30.

Matusetalitus A. MELDORF

Tallinn, Sakala 28. Telefon 463-33

Soovitab suvel kuumaga surnute alalhoidmiseks parimat abinõu - Pyoficini

Suurem valik ostuvalmis puusärke

K. G. HAUSEN

TALLINN, SADAM.

Kaubanduskontor „ESTAK“ H. Rõivas & Ko.

TALLINN, ESTONIA p. 11, TEL. 303-89.

E s i n d a b: ehitusmasinaid, sisseseadeid, aparaate ja masinaid igasuguseile tööstusile, haigemajadele jne.

Betooni- ja katusepapi tööstus

K. Dulder

Tallinn, Pärnu mnt. 184. Tel. 462-12

Tehnilised ja elektrikaubad

Tööriistad, aparaadid, armatuurid, masinad ja metallid.

K-m. C. ERN

TALLINN, PIKK 55
T. 443-70. Telegr. „Viloco“

Koloniaalkaubad (suurel arvul) kuivatatud ja värsked puuvili, vürtsid, pähklid, mandlid, kruubid, seemned jne.

Reserveeritud.

COGNAC

V.O.C.B.

V.S.O.P.

Asjatundjate poolt
eelistatud

Saadaval igal pool

Bisquit Dubouché & Co.

HIND 30 SENTI

B. SABSAY & K^o

TALLINN, S. KARJA 16

TEHNILISED
TÖÖSTUSTARBED

■
KEMIKAALID
JA VÄRVID

■
ESINDUSED

ÜHISTEGELIK
KINDLUSTUSSELTS

EEKS-MAJA

TALLINN, VABADUSVALJAK 10

TELEFON 478-08